

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БОЈНИК

2021.-2030.година

САДРЖАЈ

Уводна реч председника.....

Увод .....

1. Контекст и процес израде.....

2. Профил општине Бојник.....

3. Визија општине Бојник до 2030. године .....

4. Приоритетни циљеви развоја .....

5. Мере за достизање приоритетних циљева по развојним правцима.....

5.1.Развојни правац 1. Економски развој .....

5.2.Развојни правац 2. Друштвено-социјални развој.....

5.3. Развојни правац 3. Инфраструктурни развој .....

5.4.Развојни правац 4. Заштита и унапређење животне средине.....

6. Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја општине Бојник .....

7. SWOT анализа.....

8. Анализа постојећег стања

9. Анекси

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ИПА – Инструмент за претприступну помоћ

SWOT Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – снаге, слабости, прилике, претње

УН – Уједињене нације

ЕУ – Европска унија

ОУН - Организација уједињених нација

РЗС – Републички завод за статистику

УППР – Унапред припремљени план реорганизације

РСД – Међународна ознака валуте за динар

БДП – Бруто домаћи производ

ЛПА – Локална пореска администрација

ЦЕОП – Централна евиденција обједињене процедуре

УЉР – Управљање људским ресурсима

ГИС – Географски информациони систем

ИТ – Информационе технологије

РГЗ – Републички геодетски завод

ПП – Просторни план

ПГР – План генералне регулације

ПДР – План детаљне регулације

ЈКП – Јавно комунално предузеће

МГСИ – Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

ЈЛС – Јединица локалне самоуправе

ЈП – Јавно предузеће

ОЦД - Организације цивилног друштва

НВО – Невладина организација

МНРЛ – Ментално недовољно развијена лица

МЗ – Месна заједница

РС – Република Србија

МСП – Мала и средња предузећа

ПР – Предузетник

НАЛЕД – Национална алијанса за локални економски разво

ИСО – Међународна организација за стандардизацију

ХАЦЦП – Анализа опасности и критичних контролних тачака

ИПАРД – Инструмент за претприступну помоћ у области руралног развоја

ЦЕФТА – Централноевропски уговор о слободној трговини

ПП – Парк природе

СРП – Специјални резерват природе

Поштоване суграђанке у суграђани,

имам задовољство и, велику, одговорност да вам представим План развоја општине Бојник од 2022 до 2030. године. Овај План представља део правне инфраструктуре која ће обезбедити стварање повољне атмосфере у којој ће грађани моћи да развијају своје потенцијале и остваре своје циљеве и снове. Свакако, овакав развој није могућ без институција, и управо овај План развоја представља средство за рад на постизању циљева које је општина Бојник поставила, првенствено, повећању запослености и побољшању квалитета живота грађана.

План развоја фокусира области на којима ће општина Бојник радити у наредном периоду. Предвиђено је да ће општина Бојник радити на развоју инфраструктуре и привлачењу домаћих и страних инвеститора, отварању производних погона, промоцији и развоју туризма, стварању услова за образовне, спортске, културне и верске манифестације и активности, а све уз очување здраве и чисте животне средине.

Мирна, стабилна и просперитетна општина захтева добро управљање и владавину права. Овај План развоја, који је продукт вишемесечног рада, је кров апарата планских докумената којима ће општина Бојник детаљно регулисати све области од значаја за њен развој у наредном периоду. Из овог кровног документа произаћи ће бројни средњерочни, годишњи и акциони планови, чијим ће доношењем општина Бојник трасирати пут према сигурној, безбедној и стабилној будућности општине и њених грађана.

У овом Плану развоја општина Бојник је дефинисала стратешке циљеве и приоритете по областима, узимајући у обзир релевантне правне акте као и циљеве одрживог развоја које су успоставиле међународне институције. Општина Бојник је сигурним кораком закорачила путем развоја и изласка из четврте категорије развојености у којој се налазила дуги низ година. Пред нама је пут развоја али, уједно, и пут одговорности и великог рада.

Као што се и до сада показало, општина Бојник није сама. У претходном периоду добили смо значајну подршку председника Републике Србије, Владе Републике Србије, ресорних министарстава као и међународних фондова и остварили смо сарадњу са општинама из суседних држава. И сада, позивам да нам се на овом путу придруже и свој допринос развоју општине Бојник дају сви они актери на које се предвиђени стратешки циљеви односе, да заједничким снагама креирамо будућност Бојника.

Велика захвалност свима који су учествовали у изради овог планског документа, и изражавам спремност за рад на остваривању постављених стратешких циљева како бисмо 2030. године живели у Бојнику, новом индустријском, културном и туристичком центру.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ БОЈНИК

Небојша Ненадовић

УВОД

План развоја Општине Бојник за период 2021–2030. године (у даљем тексту План развоја) је кључни стратешко-плански документ општине који треба да подстакне будући раст и развој целокупне локалне заједнице. План развоја обухвата друштвено социјалну и економску сферу, као и аспекте заштите и побољшања животне средине, просторног уређења, изградње и реконструкције инфраструктуре, при чему ће се посвећивање пажње перспективи родне равноправности и даљем развоју механизма за унапређење родне равноправности.

План развоја израђен је као оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицање локалних снага, али и као одговор на изазове будућег развоја општине Бојник и свеукупног живота у њему. Као такав, План развоја је усклађен са развојним плановима, програмима, стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, као и са другим секторским стратегијама и законским оквиром на републичком нивоу.

План развоја је припремљен од стране радних тела која је именовао председник општине уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора. Целокупан процес координације и праћења израде Плана развоја био је у надлежности Координационог тима за израду Плана развоја града.

Сврха израде Плана развоја је да информише целокупну јавност – јавни, приватни и невладин сектор, о будућем развојном путу општине и уједно представља основу за израду будућих детаљних планова и програма у појединим секторима и областима.

Визија развоја и будући стратешки циљеви развоја општине Бојник дефинисани су за период од 2021. до 2030. године. Прихватајући чињеницу да постављање циљева подразумева не само одговор на питање „шта”, већ и „како”, те да је одговор на ово питање од кључног значаја за квалитетно спровођење Плана развоја, Координациони тим за израду Плана развоја општине и тематске и стручне радне групе су развиле детаљне стратешке циљеве и мере за остваривање тих циљева.

План развоја општине Бојник, нису само прецизно припремљени и разрађени пројекти и мере већ је он и добра основа за приступ екстерним изворима финансирања, попут републичког буџета, али и Инструмента за претприступну помоћ (IPA) програма Европске уније и других међународних или билатералних донатора.

Предуслов за квалитетно и правовремено спровођење Плана развоја јесте препознавање његовог значаја од стране целокупне локалне заједнице (јавни, приватни и невладин сектор) и виших нивоа власти, као и успостављање механизма, који су предвиђени Планом развоја, за његово спровођење, извештавање, и свеукупну операционализацију, што је задатак који општина Бојник, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

Изрази којима се означавају лица у овом Плану односе се подједнако на лица мушког и женског пола без обзира на то у којем су граматичком роду изражени.

1. Контекст и процес израде

1.1. Контекст

План развоја локалне самоуправе је у складу са Законом о планском систему плански документ најширег обухвата и највишег значаја за јединице локалне самоуправе (ЈЛС). Закон прописује обавезу ЈЛС да израде и усвоје своје планове развоја до 1. јануара 2021. године. План развоја ЈЛС је дугорочни документ развојног планирања који за период од најмање седам година усваја Скупштина ЈЛС, а на предлог надлежног извршног органа ЈЛС. План развоја ЈЛС, према Закону, садржи преглед и анализу постојећег стања, визију односно жељено стање, приоритетне циљеве развоја који се желе постићи, као и преглед и кратак опис одговарајућих мера, које се даље разрађују документима јавних политика и средњорочним планом јединице локалне самоуправе. Предложене мере се детаљније разрађују средњорочним планом јединице локалне самоуправе и документима јавне политике, док је ЈЛС обавезна да годишњи извештај о спровођењу плана развоја ЈЛС припрема у поступку прописаном за израду извештаја о спровођењу средњорочног плана. Истеком сваке треће календарске године од доношења, општинско веће ЈЛС утврђује предлог извештаја о учинцима спровођења плана развоја, који подноси на усвајање скупштини јединице локалне самоуправе, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока. Приликом израде Плана ЈЛС је дужна да води рачуна о његовој усклађености и са планским документима донетим на републичком нивоу, водећи рачуна о изворним надлежностима ЈЛС у домену планирања, прописаних Уставом и законом. Урбани развој директно је повезан са одрживим економским растом и развојем, рационалним коришћењем земљишта, демографским променама и становањем, саобраћајем и техничком инфраструктуром, животном средином, културним наслеђем и свим осталим областима које су у надлежности ЈЛС. Стога је посебно важна усклађеност развојног плана ЈЛС са Просторним планом ЈЛС.

1.2. Процес израде

Процес израде Плана развоја спроведен је кроз следеће главне фазе:

1. Припремна фаза и организација процеса;
2. Преглед и оцена постојећег стања, SWOT анализа;
3. Дефинисање визије, односно жељеног стања;
4. Дефинисање приоритетних циљева;
5. Дефинисање мера;
6. Успостављање институционалног оквира за спровођење Плана развоја ЈЛС;
7. Усвајање плана развоја ЈЛС.

ПРИНЦИПИ

Приликом израде овог документа примењивани су основни принципи који се и иначе примењују без обзира на то које тело врши израду плана:

- Партнерство у процесу израде и имплементације плана – Овај принцип је веома битан због одрживости Плана развоја те су због тога и сви релевантни учесници: локална самоуправа, јавна предузећа, привредни субјекти, удружења грађана, друштвена заједница, НВО итд. укључени у процес.
- Заједничка одговорност и учешће
- Транспарентност процеса – Све активности у овом процесу су биле предмет јавних дискусија, а резултати су предочавани јавности.
- План је комбинација визије, стратешких циљева, приоритета, детаљних циљева и конкретних пројеката за унапређење заједнице
- Стварање плана је трајан процес – План развоја се мора непрекидно и неопходно стално мењати и прилагођавати.

ПРИСТУП

- Корак по корак – Процес израде Плана развоја састојао се из низа корака и фаза које су међусобно повезане тако да је излаз из једне фазе представљао и користио се као улаз у следећу фазу процеса
- Координација свих фаза, процеса и група – Све фазе су се међусобно координирале да не би дошло до преклапања активности.

Карактеристике успешних стратегија развоја су:

- Да је базирана на јасном разумевању текућег стања;
- Да је релевантна и јасно дефинисана;
- Да је кохерентна и конзистентна;
- Да је изводљива и реална;
- Да чини стваран утицај на развојни процес у општини;
- Да омогући примену мониторинга, обезбеди основну одговорност и транспарентност и омогући промену;
- Да буде довољно широка да покрије главна развојна питања;
- Да буде стратегија за развој општине а не једино стратегија општинске администрације;

- Да је аутентична – јединствена и одражава локалну ситуацију и локалне развојне аспирације;
- Да је разумљива за ширу јавност и да има атрактиван дизајн;

АКТЕРИ

План развоја општине Бојник 2021. -2030. године израдили су Координациони тим за израду Плана развоја општине и четири радне групе, уз техничку, стручну и методолошку подршку Доцендо центра из Лесковца.

- Координациони тим – водећа улога у изради плана, надгледа радне групе, установљава систем контроле спровођења процеса, тј. мониторинг и евалуациони план
- Радне групе - улога радних група је развијање дела плана који покрива њихову област укључујући и сакупљање и анализу информација.

- Економија;

1. Дејан Стојановић – Координатор Радне групе економски развој

2. Горан Живковић – члан Радне групе економски развој
3. Ивица Јовановић – члан Радне групе економски развој
4. Милан Здравковић – члан Радне групе економски развој
5. Младен Ђорђевић – члан Радне групе економски развој
6. Александар Настић – члан Радне групе економски развој
7. Милун Стојановић – члан Радне групе економски развој
8. Драган Стојановић – члан Радне групе економски развој
9. Сања Јовановић – члан Радне групе економски развој
10. Данило Кривокапић- члан Радне групе економски развој

- Друштво и социјални развој;

1. Небојша Ненадовић – координатор Радне групе друштвени и социјални развој

2. Јелена Јанковић – координатор Радне групе друштвени и социјални развој
3. Светлана Николић Момчиловић – члан Радне групе
4. Дејан Арсић – члан Радне групе друштвени и социјални развој
5. Зоран Здравковић – члан Радне групе друштвени и социјални развој
6. Саша Дајевић – члан Радне групе друштвени и социјални развој
7. Дејан Јовановски – члан Радне групе друштвени и социјални развој

- Инфраструктурни развој;

1. Драгиша Димитријевић – Координатор Радне групе инфраструктурни развој

2. Милош Аранђеловић – члан Радне групе инфраструктурни развој

3. Драган Љубисављевић – члан Радне групе инфраструктурни развој
4. Саша Додић – члан Радне групе инфраструктурни развој
5. Милутин Митровић – члан Радне групе инфраструктурни развој
6. Драган Јовановић – члан Радне групе инфраструктурни развој
7. Стојан Видановић - члан Радне групе инфраструктурни развој

- Животна средина;

1. **Небојша Станковић – координатор Радне групе заштита животне средине**
2. Ана Стојковић - члан Радне групе заштита животне средине
3. Бобан Петровић - члан Радне групе заштита животне средине.

• **Консултантски тим: Тим Доцендо Центра - Јелена Вишић и Маринко Ђорђевић**

Током припремне фазе донета је одлука о приступању изради документа, донесен план активности на изради плана и именован је тим да технички води целокупан процес израде плана. Затим је урађена анализа заинтересованих страна - идентификовани су најважнији актери и анализирани њихов утицај и значај. На основу анализе заинтересованих страна, успостављен је координациони тим и утврђени чланови тематских група, који су укључени у различитим фазама израде документа.

Утврђене су четири тематске радне групе на бази тзв „стубова одрживог развоја“.Прва група је покривала питања из области економског развоја, пољопривреде и тржишта рада, док је друга група покривала области као што су образовање, култура, спорт, омладинска политика, социјална заштита и здравство. Трећа радна група је покривала питања из области инфраструктуре, док је четврта група покривала област заштита и унапређење животне средине.

Преглед и оцена постојећег стања је први практичан корак у процесу и подразумевао је прикупљање и обраду података из примарних и секундарних извора. У оквиру овог корака, комбинацијом примарног (коришћењем упитника) и секундарног (прикупљањем података из званичне статистике) прикупљања података, за општину Бојник, урађена је анализа економског развоја као и анкета којом су и грђани и грађанке дали свој велики допринос у процесу израде плана развоја.Такође, направљена је веза са Циљевима одрживог развоја (Агенда 2030), односно урађена је локализација циљева и индикатора циљева одрживог развоја .

Анализа постојећег стања завршена је израдом тзв. SWOT матрице, која је развијена на радионици на којој су учествовали чланови Општинског тима за израду Плана развоја.

Након завршетка овог процеса кренуло се у следеће кораке, као што је дефинисање визије, приоритетних циљева и мера и то како кроз радионице тако и кроз консултације са тематским групама. Одржана су два круга консултација са тематским радним групама и завршне консултације са координационим тимом.

Визија која представља изјаву о жељеном стању у будућности добијена је процесом консултација на састанцима тематских група и координационог тима. Она је дефинисана тако да с једне стране буде концизна, инспиративна и амбициозна али и достижна и корисна за следећи корак – дефинисање приоритетних циљева развоја.

Приоритетни циљеви су пројекције жељеног стања које доприносе остварењу визије, а постижу се спровођењем мера, односно групе мера, при чему се свака мера, односно група мера обавезно везује за конкретан посебан циљ. Приоритетни циљеви се утврђени тако да буду специфични, мерљиви, достижни, реални и временски одређени а на нивоу сваког циља дефинисани су показатељи исхода.

Мере представљају активности чије се предузимање планира ради остварења приоритетних циљева, односно достизања постављене визије. Оне могу бити различите по својој врсти и начину деловања, а за остварење постављеног циља потребна је реализација једне или више мера, које могу бити међусобно условљена. У кратком опису мера одређен је очекивани временски рок за остваривање мера (кратки – у прве две године спровођења плана, средњи – од треће до пете године, и дуги – од шесте до осме године спровођења) као и одговорна страна за спровођење мера. Такође, утврђени су и очекивани извори за финансирање мера, а где је то било могуће и смислено дата је процена коштања сваке од мера.

Дефинисање оквира за праћење, евалуацију и извештавање са структуром одговорности је био завршни корак у изради документа и састоји се у дефинисању активности и одређивању одговорности за спровођење Плана развоја. Оно укључује процесе праћења спровођења, извештавање о процесу спровођења и оцену спровођења Плана развоја.

На крају, последњу фазу представља фаза усвајања Плана где тако дефинисан План развоја након завршних консултација усваја Веће ЈЛС које га подноси на јавну расправу након чијег сповођења тај предлог се подноси на усвајање Скупштини општине.

2. Профил општине Бојник

У склопу брдско планинско котлинске области јужне Србије, у подножју планине Радан, у сливу Пусте реке, у северозападном делу Лесковачке котлине простира се брдско - планинска, инфраструктурно периферна, ретко насељена емиграциона општина Бојник. У административно-територијалном погледу, општина Бојник улази у састав Јабланичког округа и заузима 9,5% укупне територије односно 264 км², налази се на 17 км од Лебана, 21 км Лесковца, 45 км од Ниша, 21 км од међународног пута А-1, Регионални пут 2А реда, бр. 226 у дужини од 45 км од Брестовца преко Бојника до Лесковца, 45 км од најближег аеродрома у Нишу. У општини Бојник има 36 насеља и то су : Бојник, Боринце, Брестовац, Вујаново, Горње Бријање, Горње Коњувце, Граница, Добра Вода, Доње Коњувце, Драговац,

Дубрава, Ђинђуша, Зелетово, Зоровац, Ивање, Каменица, Кацабаћ, Косанчић, Лапотинце, Лозане, Магаш, Мајковац, Мијајлица, Мрвеш, Обилић, Ображда, Оране, Плавце, Придворица, Речица, Савинац, Славник, Стубла, Турјане, Ћуковац, Црквице.

На подручју Општине Бојник, била су изражена миграциона кретања, која су условила рапидно смањење броја становника у појединим сеоским насељима и напуштање појединих подручја посебно подножја Радан планине, а с друге стране ширење градских средина.

Основни подаци		
Површина (км ²) ¹	264	(2020)
Број насеља ²	36	(2020)
Становништво – процена средином године ³	9867	(2020)
Густина насељености (број становника/км ²) ³	37	(2020)
Стопа живорођених ³	12	(2020)
Стопа умрлих ³	23	(2020)
Стопа природног прирастаја ³	-10	(2020)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	73	(2020)
Просечна старост (у годинама) ³	43	(2020)
Индекс старења (60+ год. / 0–19 год.) ³	126	(2020)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,98	(2011)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ³	9601	(2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	10305	(2041)

2.1. Становништво

Према последњем попису становништва, домаћинства и станова 2011. године, на подручју општине Бојник живи 11104 становника. У последњих 60 година, број становника се константно смањује. Од укупног броја становника општине Бојник, 3100 становника општине живи у градском насељу, а преосталих 8004 становника у руралном подручју.

Етнички састав према попису из 2011.		
Срби	9.197	82,82 %
Роми	1.649	14,85 %

¹ Републички геодетски завод

² Територијални регистар, РСЗ

³ Витална статистика, РСЗ

⁴ Попис становништва, домаћинства и станова, РСЗ

остали	258	2,32 %

Структура становништва према стручној спреми (15 и више година по попису из 2011.)	
Без школске спреме Женско	803
Без школске спреме Мушко	170
Високо образовање Женско	81
Високо образовање Мушко	132
Више образовање Женско	71
Више образовање Мушко	154
Непознато образовање Женско	12
Непознато образовање Мушко	14
Непотпуно основно образовање Женско	1.183
Непотпуно основно образовање Мушко	1.037
Основно образовање Женско	1.062
Основно образовање Мушко	1.110
Средње образовање Женско	1.425
Средње образовање Мушко	2.042

Становништво према старосним групама и полу, 2019–2020.				
	2019		2020	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	361	403	354	409
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	436	447	438	427
Деца старости 15–18 година (узраст средње школе)	266	266	252	282
Деца старости 0–17 година	997	1062	980	1054
Број младих (15–29 година)	855	938	838	943
Радни контингент становништва (15–64 година)	2882	3187	2832	3149
Укупан број становника	4919	5096	4833	5034

2.2. Локална самоуправа - Општинска управа Бојник организована је као јединствена управа у којој је запослено 50 радника на неодређено време. У оквиру управе постоје три основне организационе јединице:

1. Одељење за привреду, финансије и локално-економски развој;
2. Одељење за урбанизам, имовинско-правне и инспекцијске послове;
3. Одељење за друштвене делатности, опште и заједничке послове.

Посебна организациона јединица је Кабинет председника општине.

Поред сталних радних тела, који су у складу са Пословником Скупштине општине организовани као одбори, Скупштина Општине је дефинисала и посебна стална радна тела као што су савети и комисије. Осим тога органи општине Бојник могу образовати и повремена радна тела.

Општина Бојник је оснивач следећих јавних институција и установа: ПУ "Ђука Динић" Бојник, Народна библиотека "Вук Караџић" Бојник, Центар за социјални рад Бојник, Дом здравља Бојник, Установа дом културе „Бојник“ Бојник, Туристичка организација општине Бојник и Установа спортска хала „Бојник“ у Бојнику, као и два јавна предузећа: ЈКП „Јединство“ Бојник и, као суоснивач са општином Дољевац, ЈП за водоснабдевање „Брестовац-Бојник-Дољевац“.

Поред ових основане су и месне заједнице у свим насељеним местима на територији општине Бојник.

2.3. Образовање – Основно образовање као темељ образовно васпитног процеса мора бити атрактиван, доступан свима, флексибилан и заснован на сарадњи и партнерству са локалном заједницом како би постао прилагодљив за промене које се дешавају у друштву. Образовањем и васпитањем деце и омладине, у општини Бојник баве се: ПУ „Ђука Динић“ у Бојнику са издвојеним одељењима, ОШ „Станислав Вељковић Зеле“ у Бојнику, као матична школа са издвојеним одељењима, ОШ „Стојан Љубић“ у Косанчићу, као матична школа са издвојеним одељењима и Техничка школа „Бошко Крстић“ у Бојнику. Постојеће образовне институције су реална основа за квалитетно и ефикасно пружање општег знања и вредности неопходних за оспособљавање, за самостално и одговорно доношење одлука и будући живот.

Постојање основних школа у селима од стратешког значаја, постоје изражене потребе да се у свим насељеним местима (селима) очува постојање основних школа, без обзира на тенденцију негативног природног прираштаја у појединим селима, а што је последица одласка радно способног (младог) становништва у друге општине/ градове у Србији или у иностранство. Такође се на локалном нивоу предузимају мере и активности у правцу ревитализације сеоских средина са изразито ниском стопом природног прираштаја. Мање (сеоске) школе би требало сачувати где год је то могуће и у ситуацијама када оне у потпуности не одговарају предвиђеним стандардима.

Опстанак оваквих школа зависи од демографске ситуације у средини у којој се налазе, али исто тако је евидентно да гашење школа додатно подстиче негативне демографске трендове у локалној средини, јер је већ више пута уочено да кад место остане без школе, брзо остане и без становништва.

2.4. Социјална заштита - Центар за социјални рад Бојник је основан 01.12.1981.године.

Делатност Центра се заснива на Закону о социјалној заштити, Породичном закону, Кривичном закону, Закону о прекршајима, Закону о парничном поступку, Закону о општем управном поступку, Закону о спречавању насиља о породици и Одлуци општине Бојник о проширеним правима из области социјалне заштите.

Центар за социјални рад у Бојнику у систему социјалне заштите обавља послове из надлежности Републике и то:

- новчана социјална помоћ
- увећана социјална помоћ
- додатак за помоћ и негу другог лица
- увећани додатак за помоћ и негу другог лица
- увећани додатак за помоћ и негу другог лица
- смештај у установу или другу породицу
- услуге социјалног рада у вршењу јавних овлашћења.

Центар за социјални рад обавља и послове из надлежности локалне самоуправе и то :

- додела једнократне помоћи
  - привремени смештај у прихватилиштима и прихватним станицама
  - услуге социјалне азштите које нису у надлежности Републике, а постоји потреба за истим на нивоу локалне самоуправе
  - опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите
  - опрема корисника за смештај у хранитељску породицу
- По породичном закону као и по горе наведеним законима уређује: брак и односе у браку, односе у ванбрачној заједници, односе детета и родитеља, усвојење, хранитељство, старатељство, имовинске односе у породици, заштиту од насиља у породици, издржавање, као и поступке везене за одређивање личног имена и др.
- ЦСР има успешну сарадњу са другим актерима на локалном нивоу, без којих је готово немогуће успешно решавање проблема; а то су: полицијска станица, Дом здравља, образовне установе (школе, предшколске установе), НСЗ, Суд и Тужилаштво у Лебану, јавна предузећа и службе у саставу локлане самоуправе и др.

За све ове послове ЦСР Бојник има 7 радника који обављају послове јавних овлашћења Републике и 7 који се финансирају из локалне самоуправе који обављају послове социјалне заштите из надлежности локалне самоуправе.

2.5. Комунална инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

Примарну путну инфраструктуру чине саобраћајнице, које су по својој привредној функцији и функцији интеграције планираних просторних целина подељене на: државне путеве II реда, општинске путеве и некатегорисане путеве. На основу рекапитулације путне инфраструктуре (државних и општинских путева) која повезује насељена места 77% путне инфраструктуре на

територији општине Бојник чини савремени коловоз (асфалт). Улице у насељеним местима чине укупну дужину од 221 km, савремени коловоз чине 131 km,односно 58% од укупне дужине.

Водоснабдевање

Општина Бојник поседује извориште, изграђену брану и акумулацију „Брестовац“ ,доводни цевовод од бране до фабрике воде дужине 10 km,постројење за пречишћавања воде „Бојник“ капацитета прераде 100l/s, међурегионални цевовод Бојник-Дољевац дужине 9.8 km, Резервоар „Бојник“ 2x500 m³. Изграђеност секундарне водоводне мреже у насељеним местима је око 80%,односно укупне дужине km.

Канализација

Канализациони систем је сепарациони, и то:

1. Фекална канализација : дужина мреже око 23 km
2. Атмосферска канализација : дужина мреже око 3.2 km

Степен тренутне изграђености јавне канализације у насељеном месту на основу броја становника у урбаном подручју је око 60% . Постојећа мрежа канализационе мреже обухвата насељена места Бојник, Драговац, Придворица и Ђинђуша.

Сакупљање и одвожење смећа

Организованим сакупљањем отпада су обухваћене заједнице у којима живи преко 70% становништва општине. Сакупљање се не врши из удаљенијих и разуђених сеоских заједница. Послове сакупљања и одлагања комуналног отпада врши Јавно Комунално предузеће „Јединство“ Бојник. Одлагање отпада врши се на регионалној санитарној депонији у Жељковцу.

Електроенергетска мрежа

Покривеност целе општинске територије је 100 % ,а у надлежности је ЈП ”Електродистрибуција” Лесковац.

Телекомуникације и поштанска мрежа

На подручју општине постоје две поште и то у Бојнику и у Косанчићу. Покривеност стационарном телефонијом је добра. Присутни оператери мобилне телефоније су Yettel, MTS и A1.

2.6. Привреда

Број запослених/незапослених, зараде и бруто домаћи производ

	2017	2018	2019	2020	2021
01. Број запослених	1.309	1.631	1.797	1.979	-
02. Број незапослених	2.213	2.055	1.840	2.098	-
03. Просечна нето зарада (у РСД)	32.363	36.290	38.095	41.818	44.590

Број привредних друштава

	2017	2018	2019	2020
01. Активних	32	31	27	26
02. Новооснованих	3	3	1	1
03. Брисаних / угашених	2	2	8	

* Последње ажурирање се односи на период од 01.01 - 30.06.2020. године

Број предузетника

	2017	2018	2019	2020
01. Активних	267	293	313	337
02. Новооснованих	68	76	87	33
03. Брисаних / угашених	41	51	68	11

* Последње ажурирање се односи на период од 01.01 - 30.06.2020. године

GREENFIELD зоне

На територији општине Бојник налази се инфраструктурно потпуно опремљена и функционална ГРЕЕНФИЕЛД зона на површини од 52,05 хектара. То је Агро-бизнис зона која се налази у Косанчићу, на пола пута између Бојника и аутопута А1 (коридор 10), односно по 10 км од обоје. Директно излази на државни пут II А реда број 225 преко кога има повезаност са целим регионом

У планском обухвату површине од 52,01 ха пољопривредно земљиште заузима површину од 33,25 ха и налази се на кп. Бр. 635 и 632 КО Косанчић. Поменуте парцеле су у власништву Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. На катастарским парцела. Бр. 633 и 1312/1 КО Косанчић налази се неуређено зеленило на површини од 15,95 ха. Парцеле су у власништву месне заједнице. Пут који се налази између ових парцела налази се на кп. Бр. 1311 КО Косанчић која је у власништву општине Бојник.

Дуж границе плана са јужне, западне и северне стране налази се пут на кп.бр. 1530, 1536, 1537 КО Косанчић. Парцеле су власништву општине Бојник. Укупна површина пута – саобраћајница у оквиру плана заузима површину од 2,77 ха.

На подручју Плана детаљне регулације за агро – бизнис зону у насељу Косанчић планирају се три просторне зоне. Прва зона – зона пољопривреде, друга зона – полу – прерађивачка зона и трећа зона – прерађивачка зона.

Пољопривредна зона – планирана је у северном делу Плана. Простире се на површини од 19.46 ха. Прерађивачка зона – простире се у западном делу плана на површини од око 13.74ха у којој је планирана изградња објеката за прихватање и прераду воћа и поврћа произведеног у пољопривредној зони, али и са ширег подручја.

Полу – прерађивачка зона – налази се у источном делу плана на површини од око 13.98 ха. У оквиру ове зона која садржи прихватно – дистрибутивне капацитете за воће и поврће потребно је и да саджи објекте за чување, сушење и паковање воћа и поврћа.

НАМЕНА ПОВРШИНА		ПОВРШИНА	УЧЕШЋЕ У ЗОНИ	ИНДЕКС ИЗГРАЂЕНОСТИ	СПРАТНОСТ	БРГП (м2)
		ха	%			
1	Пољопривредна зона	19,46	37,38	0,13	П	253
2	Прерађивачка зона	13,74	26,39	0,25	П+1	687
3	Полу – прерађивачка зона	13,98	26,85	0,25	П+1	699
4	Саобраћајница	4,89	9,40	/	/	/
УКУПНО		52,01	100	/	/	1639

Саобраћајница завршена: саобраћајнице број 1, 2, 3, 4 и 5

Потенцијални BROWNFIELD објекти

ИГМ Еуро Атлантук А.Д. Бојник

Ул. И бр.: Придворица

Кп. Број: 74/1 ; КО Придворица

Укупна површина земљишта: 115.001 м²

Укупна површина објекта у основи: 7.213 м²

Својина: Друштвена/Приватна²

Статус: У стечају

Претходна делатност: Производња опеке, црепа, грађевинских производа од печене глине

Подаци о објектима:

- 1) Зграда за производњу камена, шљунка, песка и грађевинског материјала (3.633 м²) – Државна својина СР
- 2) Зграда за производњу камена, шљунка, песка и грађевинског материјала (3.072 м²) – Приватна својина (ИГМ „Младост- Рад“ Д.О.О. Власотинце)

- 3) Зграда за производњу камена, шљунка, песка И грађевинског материјала (439м²) – Државна својина СР
- 4) Простор за трафо-станицу (26м²) – Државна својина СР
- 5) Простор за трафо-станицу (19 м²) – Државна својина СР
- 6) Помоћна зграда (24 м²) – Државна својина СР

Постојећа инфраструктура

- Од електромереже постоји само прикључак (објекат је без трафо-станице)
- Објекат је без икакве опреме (предмет понуде је земљиште и пословне зграде на објекту)
- Удаљеност од центра општине: 2,5 км

Напомена: Део објекта је услед принудне наплате у приватној својини ИГМ „Младост-Рад“ Д.О.О. Власотинце

Уговорна организација „Бамби“

Ул. И бр.: Доње Коњувце

Кп. Број: 2686 ; КО Доње Коњувце

Укупна површина земљишта: 5065 м²

Укупна површина објекта у основи: 797 м² Својина:

Државна (Републичка дирекција за имовину)

Статус: У стечају

Претходна делатност: Текстилна индустрија

Подаци о објектима:

Зграда јединице локалне самоуправе (128 м²)

– Државна (Републичка дирекција за имовину)

Зграда јединице локалне самоуправе (669 м²)

Државна (Републичка дирекција за имовину)

Земљиште:

Пашњак 1. Класе (1.827 м²) – Државна

(Републичка дирекција за имовину)

Пашњак 1. Класе (2.441 м²) – Државна

(Републичка дирекција за имовину)

Постојећа инфраструктура

- Постоји електромережа до парцеле на којој се налази објекат али су инсталације на локалитету уклоњене

ПИК Пуста Река

Ул. И бр.: Бојник

Кп. Број: 3877/3 ; 3983/1 ; КО Бојник

Укупна површина земљишта: 24.520 м²

Укупна површина објекта у основи: 4.378 м² Својина:

Друштвена

Статус: У стечају

Претходна делатност: Пољопривредна производња

Подаци о објектима:

Кп.Бр. 3877/3

- 1) Зграда пољопривреде (298 м²) – Јавна својина
- 2) Земљиште уз зграду и други објекат (1.046 м²) – Јавна својина

Напомена: Постоји захтев за реституцију

Кп. Бр. 3983/1

- 1) Зграда пољопривреде (180 м²) – Јавна својина
- 2) Зграда пољопривреде (526 м²) – Јавна својина
- 3) Зграда пољопривреде (455 м²) – Јавна својина
- 4) Зграда пољопривреде (190 м²) – Јавна својина
- 5) Зграда пољопривреде (1.045 м²) – Јавна својина
- 6) Зграда пољопривреде (850 м²) – Јавна својина
- 7) Зграда пољопривреде (283 м²) – Јавна својина
- 8) Зграда пољопривреде (280 м²) – Јавна својина
- 9) Зграда пољопривреде (180 м²) – Јавна својина
- 10) Зграда пољопривреде (82 м²) – Јавна својина
- 11) Помоћна зграда (9м²) – Јавна својина
- 12) Земљиште уз зграду И други објекат (19.096м²) – Јавна својина

Постојећа инфраструктура:

- На објекту не постоји инсталациона мрежа, вода и канализација.
- На територији општине и у власништву „ПИК Пуста Река“ постоји систем за наводњавање који покрива 500 ха пољопривредних површина који је тренутно доста руиниран и предвиђа се његово реновирање. Такође, је планирана његова надоградња којом би се покрила површина од додатних 200 – 300 ха пољопривредних површина. Тренутно се налази у закуп код предузећа „Бојен“ Придворица.

Елан Косанчић

Ул. И бр.: Косанчић

Кп. Број: 1106 ; 1107 ; КО Косанчић

Укупна површина земљишта: 94.887 м²

Својина: Друштвена/Државна/Приватна

Претходна делатност: Индустријска
производња

Подаци о објектима:

Кп.Бр. 1107

- 1) Помоћна зграда (546 м²) – Државна својина СР
- 2) Пашњак 2. Класе (21.815 м²) – Државна својина СР

Кп.Бр. 1106

- 1) Део површине (6.000 м²) – Приватна својина (власник Михајловић Живојина Миодраг)

- 2) Део површине (17.204 м²) – Приватна својина (Елан Агро ДОО Бојник – Косанчић)
- 3) Део површине (49.322м²) – Јавна својина РС

Постојећа инфраструктура:

- Не постоје вода, струја и канализација на државном поседу,
- 2 артеријска бунара на приватном поседу
- 8 производних хала са пратећом опремом на приватном поседу
- Вода, струја и канализација на приватном поседу
- Хотел у оквиру комплекса који има воду, струју, канализацију и који је у државном власништву

Пекара Бојник

Површина под објектима: 300 м²

Статус: У поступку ликвидације

Радно ангажовано лице: 1 (један) стечајни управник

Објект поседује машине

Табела: Приказ привредних субјекта на територији општине Бојник

Ред/бр	Назив привредног друштва	Број запослених	Површина пословног простора	Производни капацитети на годишњем нивоу	План запослених у наредном периоду	Плано проширеше
1	Термо пелет „Пећанац“	40	5.000	10.000 тона пелет	20	
2	Поли мермер	3	-	-	30	
3	Термомонт	2	-	-	-	
4	Елан Агро ДОО Косанчић	18	9.600 м ² и 110 ха обрадива поршина	66.000 кока носилца + 230 бика	-	
5	Фортис	60	-	10.000 тона	-	3.000 тона

				воћа		воћа
6	Матица	20	120	5.000	30	-
7	Ауто стоп ИНТЕРИОРС Лесковац, - огранак Бојник -	80	7.000	-	-	-
8	Мамбико Аграр ДОО Београд -хладњача у Коњуvcу-	20	2500 м ² + помоћни објекти 800 м ²	1500 тона смештајни капацитети (прерада: јагоде, вишње, купине, шљиве,	30 радника у току сезоне у 2022.год.	Проширење капацитета на 4000 тона (прерада паприке и суве шљиве)
9	„EXPERT“ Бојник	3 радника + 300-500 сезонских радника		9 ха под јабуком и 7 ха под крушка		Планирано проширење изградњом УЛО хладњаче
10	Биоелектрана „Бојен“ Придворица					
11	Југоградња ДОО Бојник					

2.7. Пољопривреда

Пољопривредна производња Општине Бојник се обавља на површини од 5993 ха од тога су ратарске и повртарске културе на површини од 4350 ха воћњаци и виногради су заступљени на површини од 390 ха остатак земљишта су ливаде и пашњаци. Регистрованих пољопривредних газдинстава је 1400 у активном статусу, просечно пољопривредно газдинство поседује 3,5 ха обрадивих површина. Пољопривредници од конвенционалне прелазе на контролисану и органску производњу како би произвели здрав и квалитетан пољопривредни производ. Територија Општине Бојник је погодна за сточарство и поред добрих услова за ту грану пољопривреде она има тенденцију пада.

2.8. Туризам

Општина Бојник располаже потенцијалима значајним за развој туризма. На територији општине Бојник постоје јако повољни услови за развој сеоског, здравственог, спортско-рекреативног, верског и манифестационог туризма. Валоризација и комерцијализација природних потенцијала Радан планине и хидроакумулације „Брестовац“ и антропогених потенцијала (цркве, споменици, етнографске вредности...) су развојни инструменти туристичке политике општине.

Еколошки незагађен простор Парка природе „Радан“ са недирнутим пространством планине, шума, аграрних, ловних и риболовних подручја пружа могућност за бројне туристичке активности: излети, шетње, планинарење, риболов, лов и фото-лов, бициклизам и др.

Перспективан фактор развоја и унапређења подручја, као посебан туристички потенцијал, представља и историјска и културна баштина. Бројни споменици, цркве, остаци цркава и манастира из рановизантијског и средњовековног периода, недовољно истражени археолошки локалитети (Горњебријанско кале) али и етнографске вредности подручја и манифестације могу привући пажњу потенцијалних туриста.

Неадекватни и недовољни смештајни капацитети могу се означити као један од главни ограничавајући фактори развоја туризма на простору општине Бојник. Регистрованих сеоских туристичких домаћинстава нема на територији општине Бојник а једини смештајни објект је хотел „Санторини Лукс“, који располаже са 15 соба, од тога 6 трокреветних, 7 двокреветних, 1 једнокреветна и 1 апартман.

3. Визија

Бојник – модерна, чиста и уређена општина, пријатно место за живот, примерено потребама савременог човека.

4. Приоритетни циљеви развоја

5. Мере за достизање приоритетних циљева по развојним правцима

5.1. Развојни правац – Економски развој

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2030. године припремити сву неопходну просторно-планску и пројектно-техничку документацију за развој и опремање радне и индустријске зоне, унапредити сарадњу са локалном

пословном заједницом, поспешити постојећу пољопривредну производњу и обогатити и развити локалну туристичку понуду.

Допринос Циљевима одржвог развоја УН – Агенда 2030

Циљ 2. Свет без глади

Подциљ: 2.3 До 2030. године удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, посебно жена, староседелацких народа, породичних пољопривредника, сточара и рибара, укључујући сигуран и једнак приступ земљи, другим производним ресурсима и улагањима, знањем, финансијским услугама, тржишта и могућности додавања вредности и запошљавања.

Подциљ: 2.4 До 2030. године обезбедити одрживе системе производње хране и применити еластичне пољопривредне праксе које повећавају продуктивност и производњу, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и другим катастрофама и прогресивно побољшавају земљу и квалитет земљишта.

Циљ 8. Достојанствени рад и економски раст

Подциљ: 8.2 Постићи веће нивое економске продуктивности кроз диверзификацију, технолошку надоградњу и иновације, укључујући фокусирање на секторе високе додане вредности и радно интензивне секторе

Подциљ: 8.3 Промовисати развојно оријентисану политику која подржава продуктивне активности, достојно отварање нових радних места, предузетништво, креативност и иновације и подстиче формализацију и раст микро, малих и средњих предузећа, укључујући приступ финансијским услугама

Подциљ: 8.5 До 2030. године постићи потпуно и продуктивно запослење и пристојан рад за све жене и мушкарце, укључујући младе и особе са инвалидитетом, и једнаку плату за рад једнаке вредности

Подциљ: 8.9 До 2030. године осмислити и спровести политике за промоцију одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе

Циљ 9. Индустрија, иновације и инфраструктура

Подциљ: 9.1 Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, за подршку економском развоју и људском благостању, са фокусом на приступачан и једнак приступ за све.

9.6. Подржати развој домаће технологије, истраживања и иновације у земљама у развоју, укључујући осигурање погодне окружења у погледу политика за, између осталог, индустријску диверсификацију и додатну вредност роба

9.3. Повећати приступ малих индустријских и осталих предузећа финансијским услугама, посебно у земљама у развоју, што обухвата и повољне кредите, и повећати њихову интеграцију у ланце вредности и у тржишта

9.4. До 2031. унапредити инфраструктуру и прилагодити индустрије како би постале одрживе, уз већу ефикасност у коришћењу ресурса и већим усвајањем чистих и еколошки исправних технологија и индустријских процеса, при чему ће све земље предузети активности у складу са својим одговарајућим капацитетима

ОДГОВОРНА ПОТРОШЊА И ПРОИЗВОДЊА

Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње

12.6. Развијати и примењивати алате за праћење утицаја одрживог развоја на одрживи туризам који ствара радна места и промовише локалну културу и производе

1.Назив приоритетног циљ: Планирање и пројектовање савремених комуналних инфраструктурних мрежа и објеката у индустријској зони Косанчић

Мера : До краја 2030. године припремљена је сва неопходна просторно–планска и пројектно-техничка документација и реконструисана/изграђена неопходна комунална инфраструктура у индустријској зони Косанчић

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на израду урбанистичких планова и урбанистичко-техничких докумената, пројектно-техничке документације за изградњу и реконструкцију комуналних објеката у индустријској зони Косанчић. Мере које ће бити спроведене су инвестиционе.

Мере:

1.1. Изградња трафо станице у индустријској зони Косанчић

1.2. Израда пројектно-техничке документације за изградњу гасоводне мреже у индустријској зони Косанчић

1.3. Изградња гасоводне мреже у индустријској зони Косанчић

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број припремљених просторно-планских докумената	1	1
Број припремљене пројектно-техничке документације	6	6
Километри реконструисане и Изграђене комуналне инфраструктуре у индустријској зони Косанчић		

Одговорна страна: Одељење за урбанизам општине Бојник

Процењена вредност: у овој фази није могуће рећи тачан износ

Извор финансирања: Општински буџет, донаторска средства

Рок реализације: дугорочни

2.Назив приоритетног циљ: Привлачење и подстицај развоја инвестиција у индустријској зони Косанчић

Мера : До краја 2030. године припремљени су промотивни материјали и општина Бојник је промовисана на домаћим и међународним инвестиционим сајмовима и инвестиционим манифестацијама

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на промоцију општинских инвестиционих потенцијала у области производне индустрије, туризма, пољопривреде, итд. Мере које ће бити спроведене су инвестиционе и информативно едукативне.

Мере:

2.1. Припрема пакета подстицајних мера за инвеститоре

2.2. Израда мултимедијалних промотивних садржаја за промоцију општинских инвестиционих потенцијала

2.3. Посете инвестиционим сајмовима и манифестацијама у Републици Србији и иностранству

2.4. Припрема и организација тренинга и обука за запослене у општинској управи и јавним предузећима и установама о припреми и спровођењу ЕУ програма и пројеката

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број манифестација и сајмова који су посећени	0	

Одговорна страна: Општинска управа

Процењена вредност:

Извор финансирања: буџет општине Бојник

Рок реализације: годишњи

3. Назив приоритетног циљ: Подршка развоју локалне пословне заједнице

Мера : До краја 2030. године унапређен је привредни амбијент у општини и унапређен је приватно-јавни дијалог

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на подршку локалној пословној заједници кроз финансијску подршку, сарадњу са образовним институцијама, помоћ кроз субвенционисање, кроз оснивање асоцијација и удружења, итд. Мере које ће бити спроведене су подстицајне, инвестиционе и информативно едукативне.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број регистрованих предузетника и МСП	403	
Број заједничких пројеката и иницијатива које су спроведене у сарадњи	0	

приватног и јавног сектора		

Одговорна страна:

Процењена вредност:

Извор финансирања:

Рок реализације:

4. Назив приоритетног циљ: Развој пољопривреде и рурални развој

Мера : До краја 2030. године повећана је продуктивност и приходи у пољопривреди

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на развој пољопривреде и рурални развој кроз нове инвестиције и брендирање пољопривредних производа са целе територије општине Бојник. Мере које ће бити спроведене су подстицајне, инвестиционе и информативно едукативне.

Мере:

4.1. Израда Програма развоја пољопривреде у општини Бојник

4.2. Стварање услова за развој и унапређење органске пољопривредне производње

4.3. Континуирана едукација и информисање пољопривредних произвођача о заштити биља, о стандардима и прописима у производњи здраве и органске хране, о ЕУ стандардима и регулативама у пољопривредној производњи и производњи хране

4.4. Диверзификација руралне економије и унапређење квалитета живота у руралним подручјима општине Бојник

4.5. Унапређење пласмана пољопривредних производа

4.6. Потпуно оспособљавање и коришћење система за наводњавање, електрификација поља и потенцијална изградња топловода од биоелектране до корисника за потребе загревања пластеника.

4.7. Ревитализација постојећег система противградне заштите (противградне станице), потпуно коришћење система за наводњавање и масовније коришћење система противградних мрежа.

4.8. Уређење пољопривредног земљишта комасацијом

4.9. Брендирање и промоција пољопривредних и прехрамбених производа са територије општине

4.10. Посете пољопривредним сајмовима и манифестацијама у Републици Србији и иностранству

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број регистрованих пољопривредних газдинстава	1400	1400
Број пољопривредних газдинстава која користе општинске субвенције	450	550
Број пољопривредних газдинстава који у току године користе више од 500.000,00 динара општинских субвенција	15	0 због ограничења на 100.000,00рсд по газдинству

Одговорна страна: Одељење за привреду, финансије и локални економски развој

Процењена вредност: 10.000.000,00

Извор финансирања:Буџет општине Бојник

Рок реализације: годишњи

5.Назив приоритетног циљ: Развој туризма

Мера : До краја 2030. године унапредити локалну туристичку понуду и унапредити услове за развој руралног туризма

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и развој туризма у Општини Бојник кроз нове инвестиције и промоцију туристичких потенцијала општине. Мере које ће бити спроведене су подстицајне, инвестиционе и информативно едукативне.

Мере:

5.1.Израда Програма за развој туризма на територији општине (2022–2024.)

5.2. Реконструкција старих објеката и школа у функцији развоја туризма – приватно јавна партнерства

- 1) изградња планинарског дома са угоститељским и смештајним капацитетима у Доброј Води,
- 2) изградња бунгалова у Доброј Води
- 3) изградња простора за кампере и камп возила са комплетном инфраструктуром у Доброј Води

5.3. Изградња путне инфраструктуре у циљу развоја туризма

5.4. Унапређење капацитета запослених у туризму

5.5. Израда и постављање туристичке сигнализације

5.6. Промоција туристичких потенцијала општине

5.7.Ревитализација и адаптација културно–историјских споменика

5.8.Формирање туристичког инфо центра у Бојнику

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Износ прихода од туризма на годишњем нивоу	До сад није вођена прецизна статистика	
Број туриста и број ноћења	До сад није вођена прецизна статистика	500 ноћења
Број запослених у туризму	9	

Одговорна страна: Општина

Процењена вредност:

Извор финансирања:Буџет,донаторска средства

Рок реализације:дугорочни

5.2. Развојни правац – Друштвено-социјални развој

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2030. године унапредити просторне и техничке капацитете локалне самоуправе, социјалних услуга и здравствене заштите, побољшати културну понуду општине и квалитет образовања, али и поспешити услове за бављење спортом, сарадњу са организацијама цивилног друштва и урбану безбедност уз примену принципа родне равноправности у свим сегментима друштвено-социјалних делатности.

Допринос Циљевима одржвог развоја УН – Агенда 2030

Циљ 1. Свет без сиромаштва

Подциљ 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући и најугроженије и до краја 2030. године обухватити значајан број сиромашних и рањивих

Циљ 3. Добро здравље

Подциљ 3.4. До 2030. године смањити за трећину преурањене смртности од незаразних болести превенцијом и лечењем и промовисањем менталног здравља и благостања.

Подциљ 3.5. Јачање превенције и лечења злоупотребе опојних супстанци, укључујући злоупотребу опојних дрога и штетну употребу алкохола.

Циљ 4. Квалитетно образовање

Подциљ 4.2. До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаки имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, брзи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање

Подциљ 4.4. До 2030. године значајно повећати број младих и одраслих који имају одговарајуће вештине, укључујући техничке и стручне вештине, за запошљавање, пристојне послове и

предузетништво

Циљ 16: Мир, правда и снажне институције

Подциљ: 16.5. Знатно умањити корупцију и примање мита у свим њиховим облицима

Подциљ: 16.6. Развити ефикасне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима

Подциљ: 16.7. Осигурати одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно одлучивање на свим нивоима

1.Називприоритетногциљ:Ефикасна локална администрација и стабилне јавне финансије

Мера :До краја 2030. године унапредити квалитет услуга општинске управе према грађанима и привреди кроз модернизацију услуга и увођење електронске управе и повећати наплату изворних прихода, смањити текуће расходе и повећати капиталне инвестиције

Описмере:Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на модернизацију рада општинске управе кроз набавку и модернизацију постојеће ИТ и друге опреме и софтверских решења, као и увођење ИСО стандарда квалитета. Такође, одређени број мера односи се на израду пројектно-техничке документације и грађевинске радове у циљу побољшања услова за пружање услуга грађанима, али и на активности које су усмерене на размену искустава са ЈЛС из Републике Србије и иностранства, обуке запослених у општинској управи, сарадњу са локалном пословном заједницом, укључивање грађана у процес доношења одлука, итд. . Мере које ће бити спроведене су информативно-едукативне, институционално-управљачко-организационе и инвестиционе.

Мере:

1.1.Модернизација система рада општинске управе

1.2. Унапређење постојећих и увођење нових електронских услуга

1.3. Даљи развој и унапређење Географског информационог система у општинској управи

1.4. Реконструкција и опремање месних канцеларија

1.5. Успостављање дигитализације рада Скупштине

1.6. Ажурирање база података локалних јавних предузећа

1.7.Редовне обуке и размена искустава кроз међуопштинску сарадњу са другим ЈЛС у Републици Србији

1.8.Размена искустава и упознавање са међународном праксом и стандардима у области контроле и наплате изворних прихода

1.9.Смањење трошкова материјала кроз поступке заједничких јавних набавки за све директне и индиректне кориснике

1.10.Укључивање грађана и привредника у процес припреме/измене и допуне општинских одлука кроз јавне расправе, дебате, округле столове, итд.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Електронске услуге које се пружају грађанима и привреди	3	10
% наплате изворних прихода у општинском буџету	24,29% годишње	40%
% издвајања из општинског буџета за капиталне инвестиције	8,43% годишње	24%

Одговорна страна: Општинска управа

Процењена вредност: 2.335.000,00 динара;

Извор финансирања: Буџет ЈЛС

Рок реализације: дугорочни

1А.Назив приоритетног циља:Развој људских ресурса

Мера :До краја 2030. године унапредити систем управљања људским ресурсима у општинској управи

Опис мере:Мере који су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на унапређење и развој људских ресурса у општинској управи Бојник. Мере које ће бити спроведене су информативно-едукативне и институционално-управљачко-организационе.

Мере:

1.1А.Унапређење механизма за праћење, оцењивање и вредновање запослених у општинској управи

1.2А.Организационо јачање јединице за управљање људским ресурсима у општинској управи

1.3А.Доношење Акционог плана за управљање људским ресурсима

1.4А.Израда и спровођење годишњих програма стручног усавршавања запослених у општинској управи, јавним предузећима и установама, заснованих на анализи потреба за стручним усавршавањем

1.5А.Унапређење и ажурирање базе података о људским ресурсима у општинској управи

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број обука, семинара и	7	10

тренинга које су похађали запослени из општинске управе		
Проценат издвајања из општинског буџета за потребе стручног усавршавања запослених у управи	0,04% годишње	0.06% годишње

Одговорна страна: Општинска управа

Процењена вредност: 1.235.000,00 динара;

Извор финансирања:Буџет ЈЛС

Рок реализације:дуг

2.Назив приоритетног циљ: Унапређење и модернизација социјалне заштите

Мера : До краја 2030. године значајно је унапређен квалитет живота становништва кроз јачање постојећих и увођење нових социјалних услуга

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на модернизацију система социјалне заштите у Бојнику кроз унапређење постојећих и успостављање нових услуга социјалне заштите, на унапређење положаја социјално угрожених група и на развој инфраструктуре у области социјалне заштите, модернизацију и опремање установа социјалне заштите.Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Мере:

2.1. Успостављање нових услуга социјалне заштите и повећање обима, капацитета и обухвата корисника постојећих услуга социјалне заштите

2.2. Унапређење положаја особа са инвалидитетом

2.3. Израда Програма унапређења социјалне заштите на територији општине

2.4. Израда локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња

2.5. Развој инфраструктуре у области социјалне заштите, модернизација и опремање установе социјалне заштите

2.6. Изградња станова за социјално становање

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност

Број услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС које је увела и финансира локална самоуправа	3	6
Број корисника услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС	1200 годишње	800 годишње

Одговорна страна : Центар за социјални рад Бојник, општинска управа Бојник, организације цивилног друштва.

Процењена вредност: 1.000.000.000,00 динара

Извор финансирања: Буџет јлс, буџет РС, донаторска средства и др

Рок реализације: дугорочни

3. Назив приоритетног циља: Подршка развоју културе

Мера : До краја 2030. године унапређено и заштићено је локално културно наслеђе и створена је богатија културна понуда општине кроз осавремењивање објеката Дома културе.

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на унапређење постојећих и успостављање нових културних садржаја у општини, кроз модернизација и опремање Дома културе, ревитализацију културно-историјских споменика, итд. Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Мере:

3.1. Развој инфраструктуре у области културе, модернизација и опремање Дома културе

3.2. Ревитализација споменичког наслеђа и спомен обележја на територији општине

3.3. Израда Програма развоја културе општине

3.4. Организовање културних манифестација и повећање културних садржаја за поједине категорије становништва – деца, млади, старији

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Модернизован и опремљен Дом културе	1	1
Број грађана који користе културне садржаје	3600	9000

Број младих који користе едукативне и културне програме	2160	5400
Број фестивала и манифестација	24 годишње	36 годишње

Одговорна страна: Општина и Дом културе

Процењена вредност: 2.000.000,00 рсд

Извор финансирања: буџет ЈЛС и буџет РС

Рок реализације: дуг

4. Назив приоритетног циља: Унапређење и модернизација система образовања

Мера : До краја 2030. године је унапређен квалитет и доступност предшколског, основног и средњег образовања свој деци на територији општине и формиран су нови смерови у складу са потребама тржишта радне снаге

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на унапређење система образовања у Бојнику, кроз модернизација и опремање образовних институција, образовање запослених у образовању, развој дуалног образовања, пружање подршке ученицима који су обухваћени инклузивним образовањем у школама, итд. Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Мере:

4.1. Развој инфраструктуре у области образовања, модернизација и опремање образовних установа

4.2. Редовно стручно усавршавање запослених у образовању

4.3. Израда Програма развоја образовања у Бојнику

4.4. Оснивање тима за пружање подршке (помоћи) ученицима који похађају наставу по ИОП-1 и ИОП-2 (инклузивно образовање) у средњим школама

4.5. Повећање обухвата деце програмима ПВиО (ширење програмске понуде (краћи, привремени и повремени програми) и промовисање значаја ПВиО). Обезбеђивање специјализованих и посебних програма (логопед, енглески језик).

4.6. Унапређење положаја ученика у систему образовања

4.7. увођење целодневне наставе и продуженог боравка за децу 1. и 2. разреда основне школе

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
% деце која су обухваћена предшколским васпитно-образовним радом	Број 103 (83%)	100%
Број реконструисаних школа	3 школе и 14 истуреним одељења	6
Број опремљених школских игралишта, кабинета и лабораторија	3 школе и 14 истурена одељења	6
Број обука, семинара и тренинга које су похађали наставници и професори основних и средњих школа	ОШ Станимир Вељковић Зеле 1273 сати ТШ Бошко Крстић 560 сати	Обуке ће се одржавати у складу са планом овука Министарства

Одговорна страна: Општинска управа

Процењена вредност: 4.860.000,00 динара;

Извор финансирања: Општински буџет, ресорно Министарство, донације...

Рок реализације:дуг

5. Назив приоритетног циљ:Унапређење и модернизација здравствене заштите

Мера :До краја 2030. године значајно је унапређен квалитет живота становништва кроз јачање постојећих и увођење нових здравствених услуга

Опис мере:Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на модернизацију система здравствене заштите у Бојнику кроз набавку и модернизацију постојеће опреме и возила, реконструкцију постојеће здравствене установе и обуку здравственог особља.Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне и инвестиционе.

Мере:

5.1. Израда Програма унапређења здравствене заштите на територији општине

5.2. Развој инфраструктуре у области здравствене заштите, модернизација и опремање установе здравствене заштите

5.3. Повећање професионалних компетенција запослених у области здравствене заштите и промоција здравља и здравих стилова живота

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број превентивних прегледа деце, жена и старијих особа	Деца - 3365 Жене – 682 Стари - 301	50%

Здравствена установа реконструисана и опремљена	Дом здравља	1
% повећаних професионалних компетенција здравствених радника	74 – меди. особље 18 лекара спец.	Повећање лекаског одобља 20% Повећање броја лекара спец. 20%
Број едукативно информативних радионица	Радионице 274 за пацијенте Предавања 242 за пацијенте Предавања 1 – за меди. особље	Одржавање обука у складу са планом обука Министарства здравља

Одговорна страна: општина и дом здравља

Процењена вредност: 3.600.000,00 динара;

Извор финансирања: буџет ЈЛС и буџет РС

Рок реализације: средњерочан

6. Назив приоритетног циља: Развој спорта и рекреације

Мера : До краја 2030. године значајно су унапређени услови за бављење спортом на територији општине

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на унапређење постојећих и успостављање нових спортских садржаја у Бојнику, кроз развој спортске инфраструктуре, организацију спортских догађаја и набавку спортске опреме и спортских реквизита. Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне, институционално управљачко организационе и инвестиционе.

Мере:

- 6.1. Изградња и опремање терена у Горњем Бријању, Црквици, Брестовачком језеру
- 6.2. Изградња трибине на школском терену за мале спортове у Стубли
- 6.3. Изградња трибине поред мини- пич терена у Бојнику
- 6.4. Изградња заједничких терена за одбојку на песку и терена за тенис
- 6.5. Пресвлачење асвалтног подлогом терена за мале спортове у Косанчићу
- 6.6. Изградња и постављање вештачке стене за пењање
- 6.7. Изградња заштитне жице на терену за мале спортове у Бојнику.
- 6.8. Изградња пешачких и трим стаза на Радану и Брестовачком језеру

6.9. Нове спортске манифестације и турнири

6.10. Формирање спортских клубова

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број изграђених спортских објеката и терена	11	20
Број реконструисаних спортских објеката и терена	11 реконструисаних до сада	20
Број новоопремљених објеката и терена	1	9
Број спортских манифестација и турнира	11	20
Број спортских клубова	9	15

Одговорна страна: Општина

Процењена вредност: 19.000.000,00

Изворфинансирања: Општински буџет, ресорно Министарство, донације...

Рекреализације:дуг

7. Назив приоритетног циљ:Развој и унапређење омладинске политике

Мера :До краја 2030. године унапређено је неформално образовање и развијен је волонтеризам и активизам код младих

Мере:

7.1.Оснаживање младих кроз стицање знања, вештина и ставова (компетенција) за активизам и за разумевање проблема

7.2. Веће запошљавање младих кроз изградњу капацитета, стицање нових знања из релевантних области

7.3. Формирање и организовање омладинских клубова као простора за све младе који у њему могу пронаћи различите садржаје, простор за себе и своје идеје кроз ревитализацију напуштених јавних простора

7.4. Учешће у процесу доношења одлука – дијалог са доносиоцима одлука за креирање омладинских политика на општинском нивоу кроз предлагање начина за побољшање положаја младих

7.5. Промоција волонтеризма кроз организацију различитих акција и кампања

7.6. Боље повезивање свих актера са локалног нивоа (мислисе повезивање на нивоу Јабланичког округа-умрежавање) који се баве каријерним вођењем и саветовањем у циљу боље информисаности младих и пружање подршке на каријерном путу кроз успостављање иновативних модела сарадње

Опис мере:Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на унапређење положаја младих на територији општине Бојник кроз запошљавање младих, оснаживање младих да учествују у процесу доношења одлука, промоцију волонтеризма, итд.Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне и институционално управљачко организационе.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број омладинских акција и пројеката	3 годишње	6 годишње
Број обука и едукација младих	Нема података	
Број активних волонтера/волонтерки	Не води се та врста статистике	
Број формираних омладинских клубова	3	6

Одговорна страна: општина и удружења грађана

Процењена вредност: 500.000,00 рсд

Извор финансирања:Буџет ЈЛС

Рок реализације:годишње

8.Назив приоритетног циља:Јачање и унапређење цивилног сектора и унапређење механизма за подршку цивилном сектору

Мера :До краја 2030. године унапређени су услови за рад и активности организација цивилног друштва

Опис мере:Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на унапређење невладиног сектора (цивилног сектора) кроз едукацију, учешће у процесу доношења општинских одлука, активности које су усмерене на родну равноправност, итд. Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне.

Мере:

8.1. Промоција и едукација становништва о важности удруживања

8.2. Припрема и спровођење едукативних активности за ОЦД и неформалних група

8.3. Припрема и спровођење активности које доприносе активном учешћу грађана у процесу доношења одлука и промоцији волонтеризма

8.4. Припрема и спровођење активности и пројеката из области родне равноправности

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број новооснованих ОЦД	16	20
Број припремљених пројеката од стране локалних ОЦД	10 годишње	15 годишње
Број одобрених пројеката које су припремиле локалне ОЦД	5 годишње	10 годишње
Број припремљених пројеката из области родне равноправности	1 годишње	2 годишње

Одговорна страна: Општинска управа, организације ОЦД-а

Процењена вредност: није могуће представити вредност мера у овој фази

Извор финансирања: Буџет ЈЛС, буџети министарстава, донаторска средства

Рок реализације: дугорочни

9. Назив приоритетног циљ: Унапређење система урбане безбедности

Мера : До краја 2030. године унапређени су капацитети општинске управе, јавних предузећа и установа за реаговање у ванредним ситуацијама и побољшана урбана безбедност и безбедност у саобраћају на целој територији општине

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на унапређење система безбедности у општини који се односи на урбану безбедност, безбедност у саобраћају и ванредне ситуације. Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне и инвестиционе и инвестиционе.

Мере:

9.1. Израда пројеката за управљање ванредним ситуацијама (план евакуације) у школама и свим јавним установама

9.2. Повећање безбедности деце и осталих учесника у саобраћају

9.3. Увођење јавног видео надзора у циљу повећања урбане безбедности

9.4. Јачање кадровских капацитета у служби за ванредне ситуације

9.5. Формирање савета урбане безбедности

9.10. Израда стратегије урбане безбедности с акционим планом

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број обука и симуларних акција за запослене у општинској управи, јавним предузећима и установама у области ванредних ситуација	1 Противпожарна заштита	12 Противпожарна заштита спроведена у свим установама и предузећима
Број инсталираних саобраћајних знакова и успоривача саобраћаја	Нема евиденције	Успостављање катастра саобраћајне сигнализације
Број инсталираних видео камера на улицама и у јавним институцијама	3 Општина, пс, спортска хала	15 На свим јавним установама и свим јавним површинама где је технички изводљиво
Број наставних часова у основим и средњим школама	0	5 обука за ученике годишње
Едукација председника и савета МЗ о ванредним ситуација	0	1 обука годишње
Број састанака са удружењима грађана: планинари, риболовци, удружење ловаца...	0	По 1 састанак са сваким удружењем годишње
Број одржаних састанака Штаба за ванредне ситуације	4 годишње	4 годишње
Формиран савет за урбану безбедност	0	1
Стратегија урбане безбедности	0	1

Одговорна страна: Општина Бојник, Јавна предузећа...

Процењена вредност: 6.400.000,00 динара

Извор финансирања: Буџет локалне самоуправе, донаторска средства. министарства...

Рок реализације: дуг

5.3. Развојни правац – Инфраструктурни развој

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2030. године припремити сву неопходну документацију у циљу реконструкције постојеће и изградње нове инфраструктуре из области управљања отпадом, енергетске ефикасности, водоводне, канализационе, електро-енергетске инфраструктуре .

Допринос Циљевима одрживог развоја УН – Агенда 2030

Циљ 6. Чиста вода и санитарни услови

Подциљ 6.1. До 2030. године постићи универзални и једнак приступ безбедној и приступачној пијаћој води за све

Подциљ 6.2. До 2030. године постићи приступ одговарајућим и правичним санитарним и хигијенским условима за све, окончати отворену дефекацију, а посебно пажњу обратити на потребе жена и девојака и осталих угрожених особа

Подциљ 6.3. До 2030. године побољшати квалитет воде смањењем загађења, елиминисујући одлагање и минимизирање испуштања опасних хемикалија и материјала, преполовити удео необрађених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу воде

Подциљ 6.5. До 2030. године применити интегрисано управљање водним ресурсима на свим нивоима, укључујући прекограничну сарадњу

Циљ 7. Доступна обновљива енергија

Подциљ: 7.3. До 2030. удвостручити глобалну стопу побољшања енергетске ефикасности

Циљ 11. Одрживи градови и заједнице

Подциљ 11.3 До 2030. године побољшати инклузивну и одрживу урбанизацију и способност за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама

Циљ 12. Одговорна потрошња и производња

Подциљ 12.2. До 2030. године постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса

Подциљ 12.5. До 2030. године знатно смањити стварање отпада превенцијом, смањењем, рециклирањем и поновном употребом

Циљ 13. Акција за климу

Подциљ:13.2. Интегрисати мере климатских промена у националне политике, стратегије и планирање

Подциљ:13.3. Побољшање образовања, подизања свести и људских и институционалних капацитета за ублажавање климатских промена, прилагођавање, смањење утицаја и рано упозоравање

1. Назив приоритетног циљ: Планирање и пројектовање инфраструктурних мрежа и објеката

Мера : До краја 2030. године припремљена су све неопходне стратешке студије и сва неопходна просторно-планска и пројектно-техничка документација

Опис мера: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на израду урбанистичких планова и урбанистичко-техничких докумената, пројектно-техничке документације за изградњу и реконструкцију комуналних објеката од значаја за локални развој општине– путеви, улице, водоводна мрежа, канализациона мрежа, топловодна мрежа, гасоводна мрежа, јавна расвета, паркинг простор, бициклистичке и пешачке стазе и др. Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број припремљених просторно-планских докумената		
Број припремљене пројектно-техничке документације	13	90

Број припремљених акционих планова, студија и програма	0	10

Одговорна страна: Општинска управа / одељење за урбанизам, имовинско правне и инспекцијске послове

Процењена вредност: 150.000.000,00 рсд

Извор финансирања: Општински буџет, Министарства, донаторска средства...

Рок реализације: дугорочно

2. Назив приоритетног циља: Развој и унапређење саобраћајне инфраструктуре

Мера: До краја 2030. године изграђена је нова и реконструисана постојећа саобраћајна инфраструктура

Опис мера: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на повећање квалитета локалне путне мреже и повећање мобилности грађана. Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Мере:

- 2.1. Реконструкција улица у Бојнику.
- 2.2. Реконструкција путева у насељима .
- 2.3. Реконструкција атарских путева.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број километара реконструисане саобраћајне инфраструктуре	155,5 км	255,5км
Број километара изграђене саобраћајне инфраструктуре	155,5 km	255,5 km
Број изграђених јавних паркиралишта или гаража	2	10
Број изграђених тротоара на територији општине Бојник у км	6 км	20 км

Одговорна страна: Општинска управа за урбанистичка питања или већ како се зове

Процењена вредност: 1.420.000.000,00 рсд

Извор финансирања: Општински буџет, Министарства, донаторска средства...

Рок реализације: дуг

3. Назив приоритетног циља: Квалитетно и поуздано водоснабдевање

Мера: До краја 2030. године уређена целокупна каналска и водоводна мрежа и обезбеђена чиста и здрава пијаћа вода за све становнике општине.

Опис мера: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и уређење каналске и водоводне мреже на територији општине и одбрану од поплава. Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Мере:

- 3.1. Реконструкција и модернизација фабрике воде за пиће.
- 3.2. Реконструкција међурегионалног цевовода Бојник-Дољевац.
- 3.3. Реконструкција доводног цевовода од акумулације Брестовац до фабрике воде.
- 3.4. Изградња водоводне мреже у насељеним местима Каменица, Горње Коњувце, Доње Коњувце, Граница и Ћуковац из система водоснабдевања Бојник – Брестовац.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број километара уређене каналске мреже	2км	30км
Број километара уређене водоводне мреже	71 км	103 км
Број километара реконструисаног међурегионалног цевовода Бојник Дољевац	0	21 км
Реконструисана и модернизована фабрика воде	0	1
Број километара изграђене водоводне мреже у насељеним местима Каменица, Горње Коњувце, Доње Коњувце, Граница и Ћуковац	0	18 км
Проценат домаћинстава прикључених на водоводну мрежу	85 %	95 %

Одговорна страна: Општинска управа у сарадњи са Србија воде

Процењена вредност: 1.986.000.000,00рсд

Извор финансирања: Општински буџет, Министарства, донаторска средства...

Рок реализације: дуг

4. Назив приоритетног циља: Развој и унапређење енергетске ефикасности и одрживо коришћење обновљивих извора енергије.

Мера: До краја 2030. године значајно је развијена и унапређена постојећа и изграђена нова енергетска инфраструктура

Опис мера: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и унапређење енергетске инфраструктуре и коришћење нових извора енергије.

Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Мере:

- 4.1. Замена проводника далековода и ниско напонске мреже, повећање снаге – пресека.
- 4.2. Замена дрвених стубова.
- 4.3. Унапређење система јавне расвете уградњом лед расвете.
- 4.4. Унапређење система јавне расвете у насељеним местима која немају јавну расвету.
- 4.5. Постављање соларних панела на свим јавним објектима.
- 4.6. Реконструкција енергетског омотача на свим објектима у јавној својини .
- 4.7. Спровођење мера енергетске санације-субвенције за енергетски омотач и котларнице.
- 4.8. Субвенције домаћинствима за постављање соларних панела.
- 4.9. Електрификација пољопривредног земљишта.
- 4.10. Повезивање руралних подручја телекомуникационом оптичком мрежом.
- 4.11. Гасификација територије општине Бојник.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Број километара замењених проводника	20км	80км
Број постављене лед расвете	1600 сијалица	2500
Број километара унапређене јавне расвете	64 км	100 км
Број постављених соларних панела на јавним објектима	0	50
% замене енергетског омотача у јавим објектима	2,5 %	50%
Број субвенција за котларнице и енергетске омотаче	1	200
Број домаћинства који су добили субвенције за постављање соларних панела	1	150
% електрификације пољопривредног земљишта	0	20 %
% покривености руралних средина телекомуникацијском и оптичком мрежом	50%	90%
Број километара изграђене	/	50 км

гасоводне инфраструктуре		

Одговорна страна:

Процењена вредност: 1.919.040.000,00рсд

Извор финансирања: Општински буџет, Министарства, донаторска средства...

Рок реализације: дуг

5. Назив приоритетног циљ: Стварање услова за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних санитарних вода.

Мера : До краја 2030. године 70% отпадних санитарних вода се одводи и пречишћава

Опис мере: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2021–2030. године односе се на активности које су усмерене на изградњу и реконструкцију канализационе мреже, изградњу колектора и постројења за пречишћавање отпадних вода . Мере које ће бити спроведене спадају у групу инвестиционих мера.

Мере:

5.1.Изградња постројења за пречишћавање отпадних-санитарних вода.

5.2.Изградња главног колектора до постројења за пречишћавање.

5.3.Изградња канализационе мреже у местима где она не постоји.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Изграђено постројење за пречишћавање отпадно санитарних вода	0	1
Изграђен колектор	1км	20 км
Проценат отпадних вода који се пречишћавају	0	80%
Проценат домаћинстава прикључених на канализациону мрежу	60%	80%

Одговорна страна: Општинска управа, ЈКП...

Процењена вредност: 100.000.000,00 динара

Извор финансирања: Општински буџет, Министарства, донаторска средства...

Рок реализације: дуг

5.4. Развојни правац - Заштита и унапређење животне средине

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

До краја 2030. године припремити сву неопходну документацију у циљу реконструкције постојеће и изградње нове инфраструктуре из области управљања отпадом, енергетске ефикасности, водоводне, канализационе, електро-енергетске инфраструктуре и спровести обуке деце, грађана, привредника и пољопривредника о заштити животне средине.

Допринос Циљевима одрживог развоја УН – Агенда 2030

Циљ 6. Чиста вода и санитарни услови

Подциљ 6.1. До 2030. године постићи универзални и једнак приступ безбедној и приступачној пијаћој води за све

Подциљ 6.2. До 2030. године постићи приступ одговарајућим и правичним санитарним и хигијенским условима за све, окончати отворену дефекацију, а посебно пажњу обратити на потребе жена и девојака и осталих угрожених особа

Подциљ 6.3. До 2030. године побољшати квалитет воде смањењем загађења, елиминисајући одлагање и минимизирање испуштања опасних хемикалија и материјала, преполовити удео необрађених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу воде

Подциљ 6.5. До 2030. године применити интегрисано управљање водним ресурсима на свим нивоима, укључујући прекограничну сарадњу

Циљ 7. Доступна обновљива енергија

Подциљ: 7.3. До 2030. удвостручити глобалну стопу побољшања енергетске ефикасности

Циљ 11. Одрживи градови и заједнице

Подциљ 11.3 До 2030. године побољшати инклузивну и одрживу урбанизацију и способност за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама

Циљ 12. Одговорна потрошња и производња

Подциљ 12.2. До 2030. године постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса

Подциљ 12.5. До 2030. године знатно смањити стварање отпада превенцијом, смањењем, рециклирањем и поновном употребом

Циљ 13. Акција за климу

Подциљ:13.2. Интегрисати мере климатских промена у националне политике, стратегије и планирање

5.4.1. Назив приоритетног циља: Унапређење енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије

Мера: Унапређење енергетске ефикасности јавних установа и институција, индивидуалних и колективних стамбених објеката и система јавне расвете и коришћење обновљивих извора енергије.

Опис мере: Мере се односе на активности које се односе на реконструкцију јавних установа и индивидуалних и колективних стамбених објеката (замена столарије, фасаде крова), у циљу повећања енергетске ефикасности. Ова мера се односи и на прелазак из система коришћења необновљивих извора енергије у систем заснован на коришћењу обновљивих енергената.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Побољшана енергетска ефикасност у јавном сектору	1 објект	Сви објекти у јавном сектору
Побољшана енергетска ефикасност у приватним кућама и стамбеним зградама	30%	70%
Побољшан систем јавне расвете	80%	100%

Одговорна страна: Општина Бојник

Процењена вредност: Није могуће представити вредност мера у овој фази.

Извор финансирања: Општина Бојник, Министарство

Рок реализације: до 8 године

5.4.2. Назив приоритетног циља: Унапређење система управљања комуналним отпадом

Мера: Санација дивљих депонија, набавка опреме и проширење организованог сакупљања отпада и изградња рециклажних дворишта.

Опис мера: Санација и рекултивација старог сметлишта (некадашња несанитарна депонија) у Придворици и потпуно уклањање других дивљих депонија које су регистроване на територији наше општине, набавка специјализованих возила и посуда за одлагање комуналног отпада и посуда за примарну селекцију отпада за привреду и домаћинства. Ова мера подразумева и изградњу рециклажних дворишта. Све ово би довело до унапређења система управљања отпадом на територији целе општине Бојник.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Покривеност становништва организованим прикупљањем отпада	60%	100%
Завршена санација и рекултивација депоније у Придворици	1	0
Очишћене дивље депоније	19	0
Успостављен систем примарне		

селекције	0	50%

Одговорна страна: Општина Бојник

Процењена вредност: Није могуће представити вредност мера у овој фази.

Извор финансирања: Општина Бојник, Министарство, страни донатори.

Рок реализације: до 8 године

5.4.3. Назив приоритетног циља: Управљање водоснабдевањем и унапређење управљања отпадним водама

Мера: Заштита акумулационог језера и изградња постројења за пречишћавање отпадних вода.

Опис мере: Потребно је урадити санитарну заштиту акумулационог језера, заштиту и регулацију водотокова на територији општине Бојник и да се отпадне воде пречишћују пре испуштања у реке на територији општине Бојник.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Проценат отпадних вода које се пречишћују	0	80%
Санитарна заштита језера	0	1
Заштићени и уређени водотокови	30%	70%

Одговорна страна: Општина Бојник

Процењена вредност: Није могуће представити вредност мера у овој фази.

Извор финансирања: Општина Бојник

Рок реализације: до 8 године

5.4.4. Назив приоритетног циља: Мониторинг квалитета ваздуха

Мера: Успостављање локалне мреже мерних места за праћење квалитета ваздуха у Бојнику .

Опис мера: Да се успостави локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха у Бојнику, и да се врше континуална мерење нивоа загађујућих материја на фиксном мерном месту за

сумпор диоксид, чађ, азот диоксид и мерење укупних таложних материја у ваздуху и тешких метала у укупним таложним материјама.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Праћење Квалитета ваздуха	Немамо податке о квалитету ваздуха	Оцена квалитета ваздуха и обавештавање јавности о томе

Одговорна страна: Општина Бојник

Процењена вредност: 700.000,00

Извор финансирања: Општина Бојник, Буџетском фонду за заштиту животне средине.

Рок реализације: до 2 године

5.4.5. Назив приоритетног циља: Едукација грађана о унапређењу и очувању животне средине

Мера: На годишњем нивоу, а све до краја 2030. године едуковати грађане, а посебно децу, пољопривредне произвођаче и привреднике о заштити животне средине кроз различите едукативне активности.

Опис мера: Мере које су планиране да се спроведу у периоду 2022–2030. године односе се на активности које су усмерене на едукацију појединих категорија становништва (деца, пољопривредници, привредници, сакупљачи секундарних сировина) из области заштите животне средине. Мере које ће бити спроведене су информативно едукативне.

Индикатор	Почетна вредност	Циљана вредност
Проценат едуковане деце из предшколских установа и основних школа о заштити животне средине	20%	100%
Број одржаних предавања и радионица пољопривредним произвођачима и привредницима о заштити животне средине у току године	15%	100%

Одговорна страна: Општина Бојник

Процењена вредност: није могуће представити вредност мера у овој фази

Извор финансирања: Општина Бојник, Буџетском фонду за заштиту животне средине, Министарство омладине и спорта...

Рок реализације: годишње

6. Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја

За потребе спровођења Плана развоја, Општина ће успоставити одговарајући институционални оквир, који подразумева праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака.

Институционални оквир за спровођење и праћење спровођења имаће два нивоа структуре:

- Координационо тело, на челу са координатором и
- Носиоце мера, како је дефинисано Планом развоја

Координационо/управљачко тело управља процесом спровођења, прати напредак на основу достављених извештаја, одлучује о предлозима за решавање установљених проблема у спровођењу Плана, по предлогу доноси корективне мере у случају да је остваривање мера или циљева угрожено, или предлаже евентуалне ревизије Плана и установљавање нових циљева и мера.

Састав Координационог тела чиниће доносиоци одлука унутар Општине (функционери општине и руководиоци носилаца мера) који ће обезбедити управљачку подршку за спровођење Плана и ефикасно решавати проблеме, а посебно оне које се односе на сарадњу различитих институција/јединица/носилаца мера и активности. У том смислу улогу Координационог тела имаће Општинско веће у проширеном саставу. Појединици у оквиру Координационог тела добиће задужења и одговорности за имплементацију и праћење појединачних праваца развоја и тако давати подршку локалној администрацији која ће конкретно бити одговорна за спровођење на нивоу циљева и мера. Они ће посебно имати важну улогу у подршци појединим носиоцима мера када је у питању процес буџетирања а поготово аплицирању за екстерне изворе финансирања од чијег прибављања спровођење многих од најважнијих мера зависи.

Одељење за привреду, финансије и локални економски развој, као организациона јединица, добиће улогу Координатора. Одељење за привреду, финансије и локални економски развој ће, као Координатор, бити задужен да одржава константну комуникацију са јединицама/организацијама које су носиоци мера и активности, да од њих прибавља извештаје и информације о спровођењу мера и активности, дискутује о оствареним резултатима и идентификованим проблемима, израђује препоруке за решавање установљених проблема у спровођењу мера, проверава да ли су средњорочни планови институција усаглашени са мерама и циљевима у Плану развоја, извештава Координационо тело о напретку, припрема материјале и обавља административно-техничке послове за Координационо тело.

Носиоце мера и активности чине организациони делови управе и други актери под чију надлежност потпадају активности у вези са мерама дефинисаним у Плану развоја, службе општине, ЈКП, Развојна агенција, установе и/или организације чији је оснивач општина. Носиоци мера и активности имају одговорност да у своје планове рада (и финансијске планове) уврсте утврђене мере и активности за чије спровођење су одговорни, да их спроводе, извештавају

Координационо тело о резултатима спровођења тих мера и активности, утврде евентуалне проблеме у спровођењу мера и предложи опције за решавање тих проблема.

6.1. Спровођење плана развоја ЈЛС

План развоја реализоваће се кроз процес планирања, израде, доношења и спровођења докумената јавних политика, осталих планских докумената, и то: средњорочних планова и финансијских планова ЈЛС и прописа који се доносе у складу са законом и статутом ЈЛС.

Првенствено План развоја биће операционализован кроз израду и доношење средњорочног плана општине. Приликом израде средњорочних планова, општина ће се руководити правилима прописаним Законом о планском систему и Уредбом о методологији за израду средњорочних планова и обрасцима садржаним у овој уредби.

6.2. Праћење спровођења плана развоја ЈЛС

Праћењем спровођења Плана развоја биће утврђено:

- Да ли се мере и приоритетни циљеви остварују по плану и ефикасно;
- Који ризици се јављају или очекују у остварењу учинака Плана развоја ЈЛС;
- Које одлуке треба донети у случају одступања од планираног, као и
- Да ли су планирани и остварени учинци и даље релевантни за остваривање визије.

Праћење реализације мера дефинисаних Планом развоја је систем прикупљање и обраде података у вези са реализацијом мера. Сврха прикупљања и обраде података је упоређивање постигнутих резултата у оквиру сваке од мера, у односу на планиране.

Праћење ће се вршити континуирано, а за то ће се користити дефинисани обрасци и базе података које је потребно ажурирати у складу са доступним подацима званичне статистике (секундарни подаци). Поред секундарних података из званичне статистике, прикупљаће се и примарни подаци, а одговорност за наведену активност имају руководиоци одељења, у складу са надлежностима за конкретне податке.

Посебно ће се водити рачуна о јасном дефинисању улога и одговорности у делу прикупљања података, где ће овај посао бити дефинисан као системска активност, а не као једнократни задатак.

6.3. Вредновање постигнутих учинака плана развоја ЈЛС

Вредновање учиника Плана развоја спроводиће се периодично, на начин да се прикупљени подаци и информације добијени током спровођења плана, анализирају и упоређују.

Вредновање се спроводи ради:

1. Оцене релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости мера садржаних у плану развоја ЈЛС,

2. Утврђивања степена промене који је настао спровођењем мера из Плана и степена достизања приоритетних циљева, а све у циљу преиспитивања и унапређења Плана развоја ЈЛС, односно утврђивања потребе за његовом ревизијом и бољим планирањем. Ова врста анализе представља заправо накнадну (ex-post) анализу ефеката Плана развоја ЈЛС. Податке и информације за потребе вредновања достављаће органи и организације одговорни за спровођење мера из Плана развоја, одељењу за друштвене делатности и локални економски развој, као Координатору спровођења, праћења и вредновања учинака Плана развоја. Такође, користиће се у анализама и други подаци и информације, прибављени из осталих извора, који могу бити од користи за бољу процену учинака Плана.

6.4. Извештавање о спровођењу и постигнутим учинцима Плана развоја ЈЛС

У складу са Законом о планском систему, Општина има обавезу израде следећих извештаја у вези са Планом развоја:

- Извештај о спровођењу средњорочног плана који је истовремено и извештај о спровођењу Плана развоја ЈЛС – на годишњем нивоу; Овај извештај представља реални приказ спровођења плана развоја у претходној календарској години.

- Извештај о постигнутим учинцима Плана развоја ЈЛС – на трогодишњем нивоу. Овај извештај представља са друге стране реални приказ учинака плана, који су постигнути током спровођења предвиђених мера у трогодишњем периоду који је протекао.

За прикупљање информација о реализацији плана на годишњем нивоу и припрему нацрта годишњег извештаја о спровођењу плана биће задужено Одељење за привреду, финансије и локални економски развој Општине Бојник. Нацрт годишњег извештаја о спровођењу упућује се Општинском већу на усвајање. Истеком сваке треће календарске године од доношења, Општинско веће биће одговорно да утврди предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја ЈЛС, који затим подноси на усвајање Скупштини општине, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока.

Извештаји о спровођењу Плана развоја и извештаји о учинцима Плана биће објављивани на званичном интернет сајту Општине, најкасније 15 дана од дана усвајања. Од момента, када, у складу са Законом буде успостављен Јединствени информациони систем за планирање, праћење спровођења, координацију јавних политика и извештавање (ЈИС), општина ће бити у обавези да наведене извештаје уноси у овај систем.

6.5. Ревизија плана развоја ЈЛС Уколико се након усвајања извештаја о учинцима утврди потреба за ревизијом плана, истој ће се приступити у складу са процедурама које прописује Закон о планском систему. Према Закону, Општинско веће иницира ревизију постојећег Плана развоја, уз детаљно образложење разлога за ревизију. Одлуку којом се покреће ревизија постојећег Плана,

доноси Скупштина општине, а ток поступка за ревизију реализује се по процедури која је прописана и за усвајање Плана развоја ЈЛС.

7. Аннехи

7.1. Темарске радне групе за учешће у консултативном процесу

7.2. SWOT анализа

1. SWOT анализа –Радне групе Економски развој	
СНАГЕ	СЛАБОСТИ

• Погољан саобраћајни и географски положај • Рељеф и климатски услови • Природни ресурси подручја са ретким и ендемичним биљкама и „потенцијали“ планине Радан и Брестовачког језера • Културно историјски туристички потенцијали са пратећим манифестацијама (културне, спортске и верске) • Културно историјски туристички потенцијали • културне, спортске и верске манифестације • Гостопримство локалног становништва • Школовање будућег кадра (туристичко одељење) • Нематеријално наслеђе • Уређена саобраћајна инфраструктура, • Добра покривеност сигналом мобилне телефоније. • Постојање јавних предузећа • Greenfield zona Косанчић • Постојање 11 производно-привредних субјеката • Географско информациони систем (ГИС) општине Бојник • систем за наводњавање на 500 ха • Комасација пољопривредног земљишта одрађена на 800 ха • две хладњаче за откуп пољопривредних производа • маргинално подручје IV групе • Постоји подршка општине за развој пољопривреде (субвенције пољопривредницима...) • Добро очувана природна средина са богатим животињским и биљним светом, богати шумски фонд који се простире на површини од 5247 ха РСЗ. • Комплетно инфраструктурно опремљена агро и индустријска зона	• Недогољна развијеност општине и региона са недефинисаном туристичком понудом • Недостатак смештајних капацитета • Лоша туристичка сигнализација • Нерешени правно-имовински спор у туристичким објектима • Непостојање планских докумената о развоју туризма општине • У делу општине путеви немају модеран коловоз • Недогољно развијено предузетништво • Неразвијена мрежа оптичких каблова за брзи интернет. • Низак степен развијености • Непогољна демографска кретања и миграција младих и стручног кадра; • Недостатак стручне радне снаге • Недогољан општински буџет за спровођење развојних активности и реализацију капиталних инвестиција • мали број радно активних лица • Застарела механизација • Недогољна едукација пољопривредника • Непостојање пољопривредних задруга И других облика удруживања пољопривредника • Смањење сточног фонда • Економска миграција младих • Велики број некомерцијалних пољопривредних газдинстава • Недостатак удруживања и повезивања пољопривредних произвођача и привредника • Низак ниво искоришћености противградних станица • Флукутације на тржишту рада и одлив мозгова • Непогољна структура привреде • Непостојање еколошке свести и образовања
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ

• Очување биодиверзитета и доброг квалитета земљишта и вода • Могућност куповине пољопривредних производа на руралној туристичкој дестинацији • Формирање туристичке регије Јужна Србија и заједничког туристичког производа • Верски туризам • Гастро туризам • Изградња пута преко Радан планине који ће спојити Пролом, Луковску и Куршумлијску бању са Сијаринском бањом • ИПА фондови ЕУ за туризам уз јачање партнерства на међуопштинском, међурегионалном и прекограничном нивоу • Интензивне маркетиншке активности • Близина туристичких центара (Ђавоља варош, Царичин град, Пролом бања...) • Понуда здраве, органске хране и аутентичне гастрономије • Израда планских докумената • Даљи развој манифестационог туризма увођење нових манифестација и спровођењем интензивнијих маркетинг активности • Коришћење инвестиција министарства и јавних предузећа са републичког нивоа као и страних донатора • Велики број напуштених стамбених и других објеката у подпланинским селима Раданског подручја који се могу адаптирати у ф-ји туризма • Потенцијалне brownfield инвестиције - 6 објекта јавне својине (Државне својине) на територији општине Бојник • Побољшање услуге превоза у међуградском саобраћају; • Асфалтирање преосталих општинских земљаних путева; • Дигитализација и побољшање продуктивности применом нових технологија. • Израда пројектно техничке документације за развој физичке и економске инфраструктуре; • Програм стручног усавршавања запослених у привреди и младих и стручних кадрова кроз различите програме; • Решеност локалне администрације за успешно решавање проблема будућих	• Лош демографски трендови • миграције радно способног становништва у веће центре • Транзициони процеси и раст незапослености • Одсуство инвестиција и одрживих извора финансирања • Промена трендова у туризму • Повећано загађење земљишта и ваздуха • Конкуренција других туристичких дестинација • Спора и непродуктивна регионална сарадња • Одлив стручних кадрова. • Недовољна примена нових технологија у привредни сектор; • Ограничене надлежности за финансирање и опремање слободних пословних објекта • Нерешени имовинско правни односи у јавној својини • Мали број осигураног земљишта-производа • Слаба економска моћ пољопривредника • Застарела механизација • Увоз пољопривредних производа из иностранства • Честе поплаве ораница • Нестабилност цена воћа и поврћа на светском тржишту • Смањење подршке за пољопривреднике кроз субвенције како од државе тако и од општине због утврђених злоупотреба појединаца • Уситњеност поседа • Компликована администрација за пољопривреднике. • Низак ниво конкурентности локалне привреде • Недовољна сарадња локалне пословне заједнице и локалне самоуправе • Непостојање слободних царинских зона са посебним пореским, финансијским и другим подстицајима за стране инвеститоре • Криза изазвана COVID-19

инвеститора на територији општине;

- Развој постојеће и изградња нове инфра/супраструктуре тј. Brownfield и Greenfield инвестиције
- Интензивирање и проширивање сарадње са општинама у региону и иностранству;
- Оснивање пољопривредних задруга и удружења
- Електрификација пољопривредног комасационог земљишта
- Проширење система за наводњавање на још 300 ха
- Могућност отварања нових фабрика за прераду пољопривредног производа у агро зони (полупрерада и прерада)
- Повећање општинских субвенција
- едукације пољопривредника
- Топловод кроз поље у већ изграђеном систему за наводњавање
- Развој висококвалитетних пољопривредних производа
- Организација противградних система

2. SWOT анализа – Радне групе Друштвени и социјални развој

Снаге	Слабости
- Квалитетан пројектни тим у локалној самоуправи са развијеним механизмима управљања - Висок ниво безбедности на најпрометнијој раскрсници - Географски положај општине Бојник, - Богата културно наслеђе - Развијена секторска сарадња на локалу - Развијен непрофитни (цивилни) сектор са искуством у припреми и реализацији пројеката - Развијена свест код младих о волонтеризму - Центар за социјални рад - Услуге у социјалној заштити - Примарна здравствена нега - Развијен сектор спорта и спортска инфраструктура - Добра мрежа образовно-васпитних установа - Брига локалне самоуправе за образовање, здравствену и социјалну заштиту (кроз редовна издвајања из буџета?) - Подршка општине локалним НВО - Активни локални медији	- Одлив младог становништва, - Недовољна грађанска иницијатива - Велики утицај политике и националних савета у доношењу одлука и избору приоритета - Недовољно средстава за промоцију, - Ниска месечна нето зарада - Застарела инфраструктура образовних институција и њихова неадекватна опремљеност интернетом - Недостатак одређених здравствених услуга - Неадекватна инфраструктура у Општини за потребе особа са инвалидитетом - Недовољна учесталост јавног аутобуског превоза који повезује сеоска насеља са Општином и Лесковцем - Недовољна покривеност територије Општине безбедносним камерама за надзор - Недовољан број садржаја и програма за младе - Застарела инфраструктура и опрема дома културе - Недовољан број стручног кадра у здравственим и социјалним установама - Отежана кућна нега за лица из „забачених“ подручја - Недовољна заинтересованост грађана за културне садржаје, - Недостатак финансијских средстава за реализацију културних дешавања, - Недостатак дигиталне аудио и видео опреме за пројекцију филмова, - Недовољно знање везано за непрофитне организације - Недовољно извора за финансирање "прелазних периода" везано за ЕУ изворе, ОЦД западају у финансијске тешкоће Превише и сложена процедура и велика бирократија - Недовољно познавање законске регулативе - Старење становништва - Политичка несигурност - Недостатак квалитетних људи укључених

	у рад ОЦД - Ниски финансијски капацитети - Недостатак друштвене одговорности - Недостатак комуникације (везе) са одговарајућим ресорним министарствима - Недовољно друштвено поверење и сарадња - Недовољна развојеност цивилног непрофитног сектора - Не континуирано финансирање удружења - Недовољна спремност на сарадњу и партнерство унутар сектора - Недовољно организацијских капацитета - Недовољна упознатост са примерима добре праксе у окружењу и републици - Недовољна упознатост јавности са активностима које спроводе ОЦД -недовољна финансијска средства -велики број корисника социјалне заштите с обзиром на број становника -број незапослених који је изнад просека РС -недовољна распрострањеност установа социјалне заштите (тренутно прихватилиште, прихватилиште, клубови за старе, персонални асистент,храна на точковима итд) -потреба за повишеним обликом сарадње са другим институцијама на територији општине Бојник и шире -потреба за повећаним бројем стручног кадра.
Могућности	Претње
- Партнерски приступ локалне самоуправе, - Стручно знање, вештине и искуство и боље искоришћавање стручног знања и потенцијала у циљу унапређења квалитета рада, - Унапређивање квалитета рада кроз стручне едукације и обуке, - Неискоришћени потенцијали за развој туризма и привреде - Богата и неоткривена етно баштина - Дobar географски положај - Еколошки идеално окружење	- Негативан природни прираштај и пад наталитета - Забрана запошљавања у јавном сектору - Пораст сиромаштва; - Пораст апатије грађана, губитак поверења у систем; - Повећање броја старачких и самачких домаћинстава у руралном подручју са израженим социјалним ризицима - Непостојање финансијских средстава за развој услуга, - Законска ограничења по питању образовних програма, уџбеника и

- Нови извори финансирања из ЕУ - Коришћење обновљивих извора енергије - Коришћење водног богатства - Повећана активност и нови пројекти - Прилика за студијска путовања у сврху развоја сопствених капацитета и шанса за повезивање са сродним ОЦД - Коришћење примера добре праксе из земље и окружења - Прилика за бољи развој партнерства унутар сектора - Све мање доступног новца из суфинансирања - Политичка несигурност - Превише и сложена процедура и велика бирократија - Одлив младог становништва - Старење становништва - Недовољно познавање законске регулативе - Недовољно знање везано за непрофитне организције - Недовољно извора за финансирање "прелазних периода" везано за ЕУ изворе, ОЦД западају у финансијске тешкоће - Добри контакти са доносиоцима одлука на националном нивоу - Међународни фондови и донаторски програми	формирања различитих смерова у школама - Тенденција старења становништва, те формирање неусклађености између потреба становништва, са једне стране, и просторних и кадровских капацитета и обима услуга установа које пружају услуге социјалне заштите, са друге стране - Економска криза, сиромаштво, - висока незапосленост, - одлазак младих са територије наше општине, - Неусклађеност броја запослених са потребама за нормалан рад - Све мање доступног новца из суфинансирања - Политичка несигурност - Превише и сложена процедура и велика бирократија - Одлив младог становништва - Старење становништва - Недовољно познавање законске регулативе - Недовољно знање везано за непрофитне организције - Недовољно извора за финансирање "прелазних периода" везано за ЕУ изворе, ОЦД западају у финансијске тешкоће - -негативни природни прираштај становништва - -повећање броја старачког домаћинства - -негативна миграциона кретања - -повећани број социјалних случајева - -могућа неразумевања или лоша сарадња са другим актерима социјалне заштите

3. SWOT анализа тематска област Инфраструктурни развој	
СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<u>ПУТНА- САОБРАЋАЈНА</u> - добра повезаност територије општине Бојник, њеног центра и свих њених делова са ширим просторима државним путевима II реда, као и - добра повезаност сваког насељеног места, са општинским центром. - израда пројектне документације за реконструкцију саобраћајница унутар насеља - израда пројектне документације за реконструкцију тротоара у насељеним местима - пројектна документација и потписан уговор за извођење радова за изградњу моста са приступним саобраћајницама - урбанистички пројекат уређење кеја код моста у Бојнику. - урбанистички пројекат за пијацу у Косанчићу - план детаљне регулације за кружни ток у центру Бојника - ПДР за радно производну целину у Косанчићу. <u>ВОДОВОДНА</u> - извориште,изграђена брана и акумулација „Брестовац“ - доводни цевовод од бране до фабрике воде - постројење за пречишћавање воде „Бојник“ - међурегионални цевовод „Бојник - Дољевац“ - резервоар „Бојник“ - магистрални цевоводи до насељених места од резервоара „ Бојник “ - добар број прикључених домаћинстава и индустрије на водоводну мрежу. - израда Урбанистичког пројекта за реконструкцију и доградњу објекта у оквиру комплекса ППВ „Бојник“ у Бојнику <u>КАНАЛИЗАЦИОНА</u> - степен тренутне изграђености јавне	<u>ПУТНА- САОБРАЋАЈНА</u> - лоша повезаност руралних подручја унутар општине, мрежом општинских путева - недовољно постојање пешачких стаза и тротоара - непостојање бициклических стаза - нерегулисано паркирање,потреба за изградњом паркиралишта, - потреба за чишћењем постојећих и изградњом нових путних јаркова и канала за одводњавање у свим насељеним местима - потреба за саобраћајном сигнализацијом-ознаке на путу на свим општинским путевима(обележавање трака, лежећи полицајци и сл.) <u>ВОДОВОДНА</u> - Лоша хидролошка ситуација,експанзија водоводне мреже - Старост доводног цевовода од бране до фабрике воде - ППВ „ Бојник“,застарелост и потреба за проширењем као и реконструкција и модернизација - Доводни цевовод од Р.Ш главног цевовода до ППВ „Бојник“ - међурегионални цевовод „Бојник- Дољевац“, азбестне цеви које су застареле ,честа процурења и нестабилност снабдевања - изградња резервоарског простора за групу насеља Р „Косанчић“ - од ППВ „Бојник“ до улаза у Бојник ,честа искакања због застарелости - завршетак мреже ППВ „Бојник“ ЦС ка будућем резервоару „Коњувце“ за групу насеља Велика и Мала Црквица,Доње и Горње Коњувце,Савинац и мали „Р“ Савинац - неизграђене секундарне водоводне мреже по насељима које се снабдевају из система „Брестовац“ - неадекватне црпне станице и недостајуће црпне станице за стабилно

канализације у урбаним насељеним местима у односу на број становника (око 59%) • израда пројектно техничке документације за ППОВ –Постројење за пречишћавање отпадних вода • израда пројектно техничке документације за главни колектор до ППОВ • израда пројектно техничке документације за канализационе мреже по насељима у којима не постоји мрежа. • генерални пројекат са претходном студијом оправданости сакупљања, пречишћавања и одвођења отпадних вода насеља општине Бојник из 2006. година. <u>ЕНЕРГЕТИКА</u> • Постојање система високонапонских мрежа, стубова и трафостаница као и НН стубова и водова. • 90% општине Бојник покривено уличном расветом. • Добра телекомуникациона инфраструктура у општини Бојник. • 80% уличне расвете покривено ЛЕД расветом - сијалицама	снабдевање • неизграђене водоводне секундарне мреже по насељима где је већ грађена водоводна мрежа • неизграђеност водоводне мреже у брдско-планинским насељима општине Бојник • недостатак стручне радне снаге (инжењерске и квалификоване радне снаге) <u>КАНАЛИЗАЦИОНА</u> • степен тренутне изграђености јавне канализације у руралним подручјима • старост канализационе мреже – део насеља Бојник. • непостојање централног постројења за пречишћавање отпадних вода • непостојање главног колектора санитарно отпадних вода • непостојање мрежа атмосферске канализације • испуштање отпадних вода из домаћинстава и индустријских објеката директно у реципијент без претретмана • Непостојање катастра подземних инсталација и водова(водовод и канализација) <u>ЕНЕРГЕТИКА</u> • Лоше стање водова(проводника) и око 10% дрвних стубова . • Инфраструктурни објекти образовања (школе) нису повезани на оптичку мрежу (телекомуникациону инфраструктуру) • Лоша повезаност телекомуникационом инфраструктуром руралног подручја и насељених места у општини Бојник. • Непостоји електрична мрежа за потребе пољопривредног земљишта – електрификација пољопривредног земљишта.
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<u>ПУТНА- САОБРАЋАЈНА</u> • Изградња државног пута Лебане-Бојник-Пролом бања, преко Радан планине.	• миграција становништва из руралних подручја, услед лоше саобраћајне и комуналне инфраструктуре • Елементарне непогоде

- реконструкција и доградња уличне мреже саобраћајница унутар насеља
- Конкурси код ресорних Министарстава као и грантова код страних донатора.

ВОДОВОДНА

- извориште:
- надвишење акумулационог простора у надлежности ЈВП „Србија воде“
- реконструкција и модернизација ППВ „Бојник“ (Урбанистички пројекат у изради)
- међурегионални цевовод Бојник-Дољевац (главни пројекат постоји, решење за градњу постоји издато од Министарства)
- потребно је израдити пројектну документацију за реконструкцију цевовода од Р.Ш главног вода до ППВ
- потребно је израдити пројектну документацију за насеља која немају решено водоснабдевање
- пројектна документација за Ц.С (постојеће и недостајуће)
- пројектна документација за Р „Косанчић“ (иновирати исти пројекат из 1990.год.)
- завршити започете секундарне водоводне мреже у насељима где је добрим делом изграђена
- Израда пројектно техничке документације за побољшање водоснабдевања општине унапређењем и проширењем водоводне мреже на основу постојећих планских докумената
- Могућност двоструког напајања мреже 35KW (прстенасто напајање) Лебане – Доњи Брестовац.
- Погољан положај општине за постављање соларних панела .

- Пандемије
- Недовољно средстава у буџету општине за пројекте.
- могућност загађења водотокова отпадним водама из насеља и индустријским отпадним водама.
- Нестабилна клима , температурне разлике које утичу на дотрајалу мрежу

4. SWOT анализа – Радне групе Заштита и унапређење животне средине

СНАГА	СЛАБОСТ
- Постојање природних ресурса (обрадиво пољопревредно земљиште, шума, ресурс воде) - Очуван квалитет основних чинилаца животне средине (вода, ваздух, земљиште) - Постојање заштићеног природног добра- стабло храста лужњака и Радан планине – парк природе - Богата флора и фауна - Непостојање индустријских загађивача - Постојање регионалне санитарне депоније у Жељковцу - Постојање удружења (ловачко, риболовачко и Планинарски клуб) - Низак ниво комуналне буке у животној средини - Постоји и функционише ЈКП Јединство - Збрињавање напуштених животиња (Азил Власотинце) - Постојање акумулационог језера -	- Немамо организовано сакупљање и одвожење смећа са целе територије - Дивље депоније - Непокривеност целе територије канализационом мрежом - Систем за пречишћавање отпадних вода - Старе азбестне цеви - Непостојање постројења за третман и искоришћење био отпада - Некоришћење обновљивих извора енергије - Коришћење чврстог горива за грејање у домаћинствима и установама (енергетска неефикасност) и скромна примена изолационих материјала током изградње - Непланска сеча шума - Непотпуна регулација речних токова, потока и канала који поплавама угрожавају природна и материјална добра - Непостојање катастра загађивача - Непостојање мониторинга животне средине - Непостојање селективног одлагања отпада- рециклаже - Непостојање пројекта за пошумљавање - Недостатак пројектне документације из области животне средине - Немамо комуналну милицију - Испуштање канализације у природне реципијенте без претходног третмана пречишћавања - Недовољна изграђена еколошка свест
МОГУЋНОСТ	ПРЕТЊА
- Зелени фонд Министарства животне средине - Међународни фонд - Припрема плана за пречишћавање отпадних вода - Проширење сакупљања отпада са целе територије - Проширење канализационе мреже - Спровођење енергетске ефикасности - Развијање рециклажних активности - Употреба биомасе - Развијање туризма на Радану - Развијање бициклистичког саобраћаја	- Неконтролисана употреба хемијских препарата у пољопривредној производњи (загађење земљишта и воде) - Неконтролисан развој индустрије - Угрожавање природних станишта и губитак биодиверзитета - Могућност еколошких акцидента услед изливања канализације - Паљење вегетације - Штетни утицаји моторног саобраћаја на животну средину - Неконтролисана сеча шума

- Строга заштита изворишта водоснабдевања у циљу очувања и унапређења - Санација свих депонија - Пошумљавање - Повећање степена органске производње - Развој обновљивих извора енергије - У плану је израда пројекта санације и рекултивације постојеће несанитарне депоније у Придворици У току је израда пројектне документације за постројење отпадних вода	- Елементарне непогоде - Неустављање равнотеже између експлоатације природних ресурса и заштите животне средине - Климатске промене - Недостатак финансијских средстава Санитарна угроженост језера

7.3. Социо економске анализа

http://devinfo.stat.gov.rs/SerbiaProfileLauncher/files/profiles/sr/1/DI_Profil_Bojnik_EURSRB002002004002.pdf

7.4. Извештај о спроведеном истраживању грађана/ки о њиховим ставовима и приоритетима развоја општине Бојник